İŞKUR

2015

ORDU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORDU ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

YAZARLAR

İlhan ŞAHİN

İş ve Meslek Danışmanı

Esra KUMBASAR

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri de kuşkusuz işsizlik ve yeteri kadar istihdam yaratamama sorunudur. Bu sorun aynı zamanda bazı sıkıntılar ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı politikalara ağırlık vermek gerekmektedir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın artırılabilmesi için ciddi adımlar atılmıştır. İstihdamı artırılabilmek, bu süreci daha etkin yürütülebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikalarının etkin bir şekilde yürütülmesi gerekir.

Ülkemizde olduğu gibi ilimizde de işsizler iş bulamamaktan yakınırken işverenler de nitelikli eleman bulamamaktan yakınmaktadır. Kronikleşen işsizliğin çözümü iyi yetişmiş, nitelikli insan gücü ile mümkündür. Bunun yanı sıra dünya ekonomisinde rekabet edebilme düne göre daha önemlidir. Rekabet gücü ise, nitelikli işgücünün istihdamından geçmektedir. İş arayanlar ve işverenler arasında köprü görevi gören İŞKUR hem işverenlerin hem de iş arayanların problemlerini yakından, titizlikle takip edip çözüm üretmektedir.

Bu gerçekler ışığında ilimizin çalışma hayatının tüm sektörlerini doğrudan ilgilendiren nitelikli eleman açığını tespit etmek ve önümüzdeki yıla ışık tutmak amacıyla "İşgücü Piyasası Talep Araştırması" yaptırılmıştır. Ordu İli İşgücü Piyasası Araştırması ile çalıştırdıkları kişi sayısı 10 ve üzeri olan işyerlerine, İŞKUR kendi personeliyle ulaşmış, faaliyet gösteren firmaların anlık durumunu ve gelecek için düşündükleri istihdam durumunu rapor etmiş ve sıkıntıları yerinde dinlemiştir. Yapılan bu araştırmalar devamında işveren iş arayan eşleştirmeleri daha verimli olup alınan taleplerin karşılanma oranlarında artışlar gerçekleşmektedir.

Bu plan ile önümüzdeki süreçte farklı sektörlerde ihtiyaç duyulan insan gücü planlaması ile geleceği öngörmek ve insanımıza sahip çıkabilmek mümkün olacaktır. Gerek Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz gerekse diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından insan kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla düzenlenen mesleki eğitim faaliyetleri daha isabetli ve işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda olacaktır. Dolayısıyla kamu kaynakları daha etkin ve verimli kullanılmış olacaktır. Sonuç olarak elinizdeki bu rapor, işgücü piyasası açısından önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Başta İŞKUR Genel Müdürlüğü, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürümüz olmak üzere İlimizin işsizlik ve istihdam problemine ciddi katkı sağlayacağına inandığım İl İşgücü Piyasası Analizini gereğine uygun bir şekilde yerine getirdiklerini düşündüğüm Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

personeline; kamu kurum kuruluşları ile özel sektör çalışanlarına vermiş oldukları bilgilerden dolayı teşekkür ederim.

İrfan BALKANLIOĞLU

Ordu Valisi

ÖNSÖZ

Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de işsizlik en önemli ekonomik ve sosyal sorunlardan biridir. İstihdam çalışan açısından gelir yaratan, işveren açısından üretim sağlayan bir olgu olmanın yanında sosyal bütünleşme ve barışı sağlama da önemli bir araçtır. İşsizliği azaltmaya, istihdam edilebilirliği kolaylaştırmaya yönelik çalışmaları yürüten kurumların önceliği işsizleri işe yerleştirmektir. Bu amaçla meslek edindirme kursları, işveren ziyaretleri, danışmanlık hizmetleri verilmektedir.

Ülkemizde işsizlik sorunu kadar nitelikli çalışan eksikliği de sektörler açısından önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Gelişen ekonomimiz, yükselen nitelikli işler ortaya çıkarmaktadır. Türkiye'de olduğu gibi ilimizde de işsizlik yaşanırken, nitelikli işgücü ihtiyacı olduğu da bir olgudur. İşgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu becerilere sahip bir işgücü arzının yaratılması öncelikli hedeflerimizdendir.

Bu bağlamda işgücü piyasasında ayrıntılı ve sağlıklı bilgiye sahip olmak için önceki yıllarda olduğu gibi 2014 yılında da "İşgücü Piyasası Talep Araştırması" yapılmıştır. 1313 işyerinden derlenen bilgiler analiz edilerek bu kitapla Ordu işgücü piyasasına ilişkin veriler iş arayanlara, işverenlere, politika üreticilerinin istifadesine sunulmuştur.

Ordu Çalışma ve İş Kurumu da bu araştırma ve analiz sonuçlarını değerlendirerek işgücü piyasasına yönelik programlar hazırlayacaktır. Bu çalışma İşgücü piyasasına yönelik hazırlanan programların sağlam temellere dayanması, kamu kaynağının etkin kullanımı ve amaçlanan hedeflere ulaşılması açısından da yararlı olacaktır.

İlimiz İşgücü Piyasası Analiz Raporunun kitap haline getirilerek basılmasında, işgücü piyasası aktörlerinin kullanımına sunulmasında emeği geçen; başta Sayın Valimize, Genel Müdürümüze, İİMEK'in değerli üyelerine, araştırmaya katkı sağlayan işverenlere ve özveri ile çalışan Ordu Çalışma ve İş Kurumu'nun değerli personellerine teşekkürlerimi sunarım.

İsa KAYMAK
Ordu Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iv
TABLO LİSTESİ v
ŞEKİL LİSTESİ vii
KISALTMALAR viii
YÖNETİCİ ÖZETİ 9
GİRİŞ 11
BİRİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 13
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 13
İŞKUR GÖSTERGELERİ 15
KAYITLI İŞSİZ 15
AÇIK İŞLER 17
İŞE YERLEŞTİRMELER 18
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 19
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 20
İKİNCİ BÖLÜM 22
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 22
AMAÇ VE YÖNTEM 22
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 23
İŞYERİ VERİLERİ 24
AÇIK İŞLER 41
Açık İşlerde Aranan Beceriler 58
Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 66
İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 80
SONUÇ 88
KAYNAKÇA 91
EKLER 92
Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu 92
Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 99
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 101
Ek 4- Ek Tablolar 109
Ek 5 -2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri 109

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri ……13
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Meslekler Göre Dağılımı ……16
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı ……18
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı ……19
Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*) ……20
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*) ……20
Tablo 7: İşsizlik Ödeneği Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı……21
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı……24
Tablo 9: Ordu'da Çalışanların Sektörler ve Cinsiyete Göre Dağılımı……26
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı……28
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler……30
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri oranları……31
Tablo 13: Part-time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar……32
Tablo14: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinde en Fazla Çalışılan Meslekler……33
Tablo15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler……34
tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En Fazla Çalışılan Meslekler..35
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı……36
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler..36
Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı……40
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları……42
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları……44
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……45
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı……46
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı……48
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı……49
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……50
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları……51
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları……52
Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları……53
Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları……53
Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi……54
Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı……54

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı……55
Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı……56
Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı…..57
Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı……57
Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi……61
Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi……62
Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi……62
Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı…….63
Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi……64
Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi……64
Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi……65
Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi……65
Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı……67
Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı……68
Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler……69
Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*……74
Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu ……75
Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu ……76
Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu……78
Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu……79
Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları……81
Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları……82
Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları……83
Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek……84
Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler……85
Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi……86
Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi……87

ŞEKİL LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri……14
Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı……15
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş ……..17
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme……..18
Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları……27
Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı……..28
Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar……29
Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları……37
Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı……..38
Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı……39
Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri……41
Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları……43
Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı……..45
Grafik 14: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı……..47
Grafik 15: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı……50
Grafik 16: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi……60
Grafik 17: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu……..66
Grafik 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı……..69
Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri……..70
Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri……71
Grafik 21: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*……..72
Grafik 22: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri……77
Grafik 23: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri……..78
Grafik 24: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri……80

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu (RG,5.7.2003. 25159) ile kurulmuştur. İŞKUR, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu olup, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz, idari ve mali bakımdan özerk bir kamu kurumudur. (İŞKUR K.m1/III; Yön.m5/I). Kurumun kuruluş amacı istihdamın korunmasına, geliştirilmesine, yaygınlaştırılmasına ve işsizliğin önlenmesi faaliyetine yardımcı olmak ve işsizlik sigortası hizmetlerinin yürütmektir. (İŞKUR Km.1/I)

İşgücü piyasası genel ifade ile iş arayan işsizler ile işçi arayan işverenlerin bir araya geldiği yerdir. İşgücü piyasası politikalarının hem ekonomik hem de sosyal anlamda çok yönlü işlevleri vardır. İşgücü piyasası politikalarının arz ve talep üzerindeki etkisi çok farklı biçimlerde olmaktadır. Söz konusu politik müdahaleler, iş piyasasında eşleştirmeye doğrudan ya da dolaylı olarak yardımcı olabilir.

Bu kapsamda ülkemizin 81 ilinde işgücü piyasası hakkında geniş çaplı bilgi almak ve istihdamın gelişimini takip etmek amacıyla 2015 yılını kapsayacak şekilde "İşgücü Piyasası Araştırması" yapılmıştır. Araştırmada İlimizde 10+ istihdamı olan 1322 işyeri bizzat ziyaret edilmiş bu işyerlerinin 1157 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Bilgi formunun tamamı sadece İŞKUR personeli tarafından yüz yüze görüşme ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler işgücü arz ve talebinin meslekler bazında değişimleri hakkında bilgi vermektedir.

2013 istatistiklerine göre Ordu ilinde işsizlik oranı % 6,1'dir. Türkiye genelinde işsizlik oranı TUİK verilerine göre 2013 yılında %9,8'dir.Ordu ili Türkiye ortalamasının yaklaşık 3 puan altındadır. TUİK tarafından 2014 yılı işgücü istatistikleri il bazında yayınlanmadığı için bu sonuçlara yer verilmemiştir.

2015 yılı Haziran ayı itibariyle Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde kayıtlı işgücü istatistiklerine göre, Ordu'da kuruma kayıtlı 27222 iş arayan mevcut olduğu görülmektedir. 2014 yılına göre kayıtlı işgücünde yaklaşık %3 oranında bir artış söz konusudur.

2015 istatistiklerine göre ait istatistikler, Ordu'da 2015 yılında 4237 kişi İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına giriş yapmıştır

Saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda Ordu genelinde açık iş oranı % 1,7 olarak hesaplanmıştır. Sektörler itibariyle bakıldığında en yüksek açık iş oranının % 2,5 oranla İmalat sektöründe olduğu görülmektedir. İkinci sırada % 2,1 oranla konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ve üçüncü olarak ise % 2,1 oranla İnşaat sektörü takip etmektedir. Ancak bu oranlar değerlendirilirken ilgili sektörlerdeki işyeri ve çalışan sayılarının göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Meslek gruplarına göre açık iş dağılımına bakıldığında Ordu ilinde nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubu Ordu ilindeki açık işlerin yüzde 0,4'ünü oluşturmaktadır. Bu alandaki açık iş oranı ise yüzde 6,9'dur. Bu meslek grubunda çalışan kişi sayısının az olmasından dolayı böyle bir sonuç oluşmuştur. Açık iş oranının en fazla olduğu ikinci meslek grubu ise tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. İl genelinde açık işlerin en fazla olduğu ilk on meslek şu şekilde sıralanmaktadır. beden işçisi (genel), dikiş makinesi operatörü-kumaş, makineci (dikiş), inşaat ustası, garson (servis elemanı), satış danışmanı, ortacı/ayakçı (tekstil), pazarlamacı, beden işçisi (inşaat), ön

muhasebecidir. Ordu İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2015 yılının Haziran ayı sonu itibarıyla net istihdam artışı beklentisi % 4,8'dir.

2016 Haziran ayı itibariyle sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, sektör içerisinde oransal olarak en yüksek istihdam artışı beklenen üç sektörün; % 15,4 ile bilgi ve iletişim, % 6,8 ile imalat ve % 6,1 ile mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü olduğu görülecektir.

2016 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisi olan ilk on meslek şu şekilde sıralanmaktadır. Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Beden İşçisi (İnşaat), Fındık Toplama İşçisi, Satış Danışmanı, İnşaat Ustası, Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Pazarlamacı ve Betonarme Demircisi şeklinde sıralanmaktadır.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde ve hangi nedenlerden dolayı eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen ilk beş meslek Makineci (Dikiş), Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Pazarlamacı ve Satış Danışmanıdır. Diğer taraftan, bu kapsamda görüşülen işverenlerin eleman temininde güçlük çekme sebepleri arasında ağırlıklı olarak; % 76,24'ü gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, % 67,5'i yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, % 17,1'i bu meslekte işe başvuru yapılmaması, % 13,75'i çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, yüzde 6,9'u önerilen ücretin az bulunması sebeplerinden eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak hem işverenler hem de iş görenler kendilerine uygun işgücü ya da işleri bulamadıklarını ifade temektedirler. Bir yandan nüfus ile orantılı olarak işgücü talebi ortaya çıkmaması, bir yanda da mevcut işgücünün gerekli niteliğe sahip olmaması Ordu işgücü piyasasının şekillenmesinde oldukça etkili olacaktır. Arz yanlı olarak aktif işgücü politikalarına ilimizin daha fazla ihtiyaç duyacağını göstermektedir. Aynı zamanda işverenlerin de doğru pozisyona doğru meslek veya nitelik seçimi ile profesyonel insan kaynakları yönetimine daha fazla önem vermeleri gerekmektedir.

GİRİŞ

Ordu ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zammında doldurulmamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan eşzamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun(TUİK) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince bilgi verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir. Bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

Bu doğrultuda İşgücü piyasasında ihtiyaç duyulan meslekleri belirlemek ve bu mesleklerde istenen becerileri tespit etmek, temininde güçlük çekilen meslekleri tespit etmek, geçmiş ve gelecek dönemlerde istihdam artışı veya azalışı eğilimlerini belirlemek amacıyla işyerlerine 16 Mart- 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Ordu ilinde ''İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu'' uygulanmıştır. Bu çalışmada temel amaç işgücü piyasasında meydana gelen değişme ve gelişmeleri izleyerek, bu değişim ve gelişmelerin işgücü ihtiyacı üzerindeki etkisini ortaya çıkartmak ve alınması gerekli önlemlere esas teşkil edecek verileri derlemektir.

Ordu İşgücü Piyasası Analiz Raporu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölümde ise Ordu ili ''İşgücü Piyasası Talep Araştırması'' sonuçları hakkında genel veriler ve yorumlar yer alırken, bu araştırmanın amaç ve yöntemi hakkında bilgi verilecektir. Ayrıca İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu çalışmasına dayanılarak il genelinde elde edilen açık işler, mevcut istihdam, işyerleri, temininde güçlük çekilen meslekler ve gelecek dönemde beklenen istihdam eğilimleri üzerinde durulacaktır.

Gerçekleştirilen çalışma ile ilimizde, aktif işgücü programları etkin bir şekilde uygulanabilecek, nitelikli insan gücü ve kalifiye işgücü kaynaklarının yetiştirilmesi, istihdam olanaklarının artırılması ve işsizliğin azaltılması sonucunda işgücü piyasasında Kurumumuzun etkinliği sağlanmış olacaktır.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TR90** olarak sınıflandırılan iller Trabzon, Ordu, Giresun, Rize , Artvin ve Gümüşhane'dir.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Ordu ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Ordu iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Ordu ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	61,3	4,9	58,3
2009	59,4	5,9	55,9
2010	58,1	5,9	54,6
2011	58,9	5,9	55,5
2012	55,8	5,6	52,7
2013	52,2	6,1	49,0

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

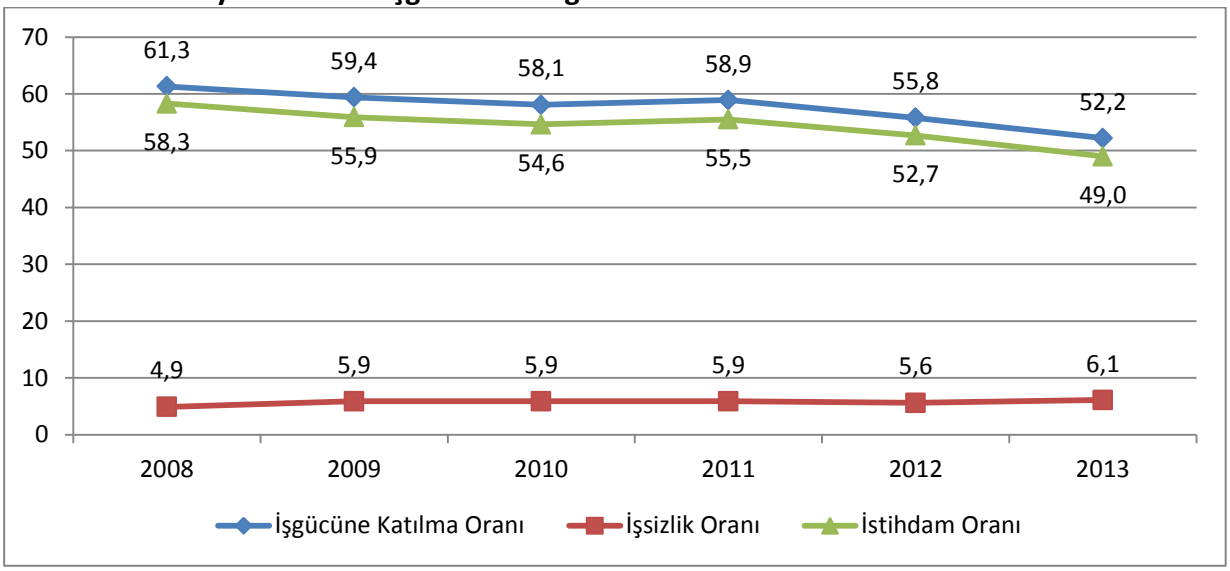

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar genelde düşüş eğilimindedir. 2012-2013 yılları arasında ise 3,6 puanlık düşüşle belirtilen dönemdeki en düşük değer olan yüzde 52,2'ye gerilemiştir. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun sürekli azaldığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise işgücüne katılma oranında olduğu gibi düşüş eğiliminde olup, 2013 yılında yüzde 49 seviyesine kadar gerilemiştir. Bu eğri yorumlanacak olursa iki farklı analiz söz konusu olmaktadır. Birinci durumda çalışabilir yaştaki kişi sayısının çoğalması, ikinci durumda ise istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişememesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım gösterememesi söz konusu olmuştur.

2008-2013 yılları arasında işsizlik oranı genelde yakın seviyelerde seyretmektedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Ordu ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı fakat yeterli iş imkanlarının olmamasından dolayı arttığı söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Ordu ile işgücü

piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. Ancak bu gelişmelere rağmen istihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye ortalamasının üzerinde işsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının altındadır. Bunlar da Ordu ili işgücü piyasası için olumlu göstergelerdir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Ordu ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

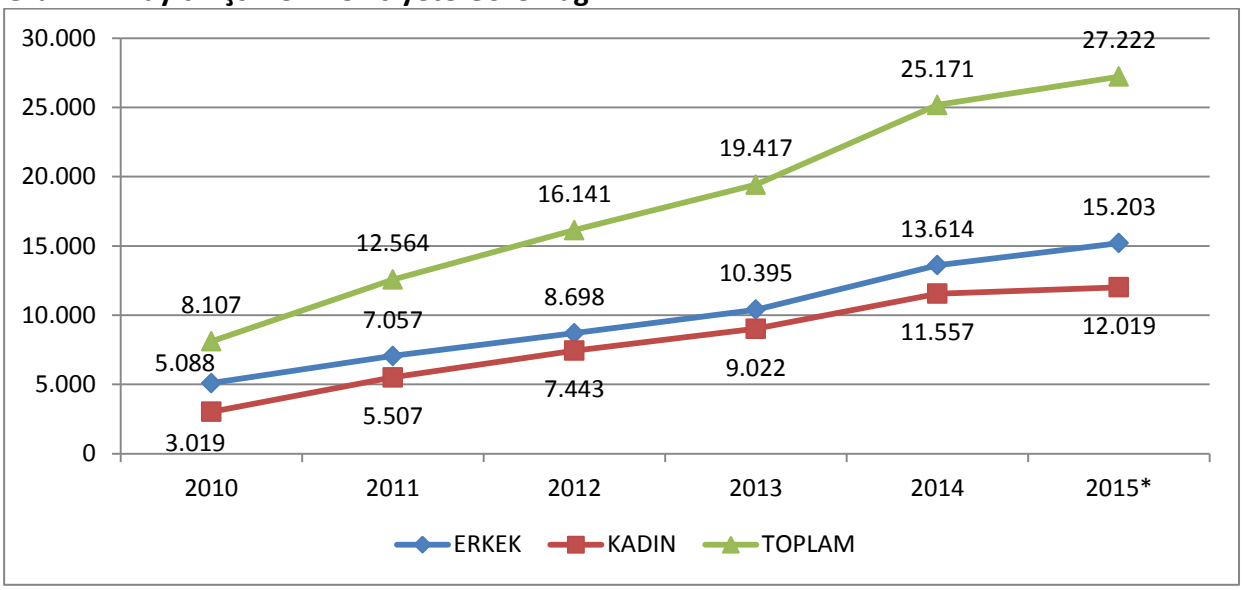

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Ordu ilinde 8 bin 107 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı üç kattan fazla artarak 24 bin 321'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş 2012 yılında İŞKUR'da İş ve Meslek Danışmanlarının göreve başlaması ile birlikte tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin ve bayanların sayısında hızlı bir artış gözlemlenmektedir. Erkeklerde 2010 yılında 5 bin 88 olan kayıtlı işsiz sayısı beş yıl sonunda yaklaşık iki kat artarak 15 bin 203 sayısına ulaşmıştır. İŞKUR'a kayıtlı kişi

sayısı Kadınlarda ise 2010 yılında 3 bin 19 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık dört kat artarak 12 bin 19 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi (Genel)	5.407
Beden İşçisi (Temizlik)	1.801
Satış Danışmanı	1.112
Büro Memuru (Genel)	911
Şoför-Yük Taşıma	871
Sekreter	798
Ön Muhasebeci	586
Beden İşçisi (İnşaat)	538
Temizlik Görevlisi	527
Garson (Servis Elemanı)	484
Diğer Meslekler	14.187
Toplam	**27.222**

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 27 bin 222'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk üç meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında büro memuru, satış danışmanı, temizlik görevlisi, sekreter, aşçı yardımcısı, imal işçisi ve ön muhasebeci mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Tablonun ilk iki sırasında yer alan nitelik gerektirmeyen meslekler toplam kayıtlı işsizlerin yaklaşık yüzde 25'ini oluşturmaktadır.

2010 yılından itibaren İŞKUR tarafından uygulanan ve herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü sayısında gittikçe artış yaşanmaktadır. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 420 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 9 bin 422 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 5 bin 815 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşarak 2015 yılı sonunda hedeflenen 9 bin 527 kişilik açık iş sayısına ulaşılacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

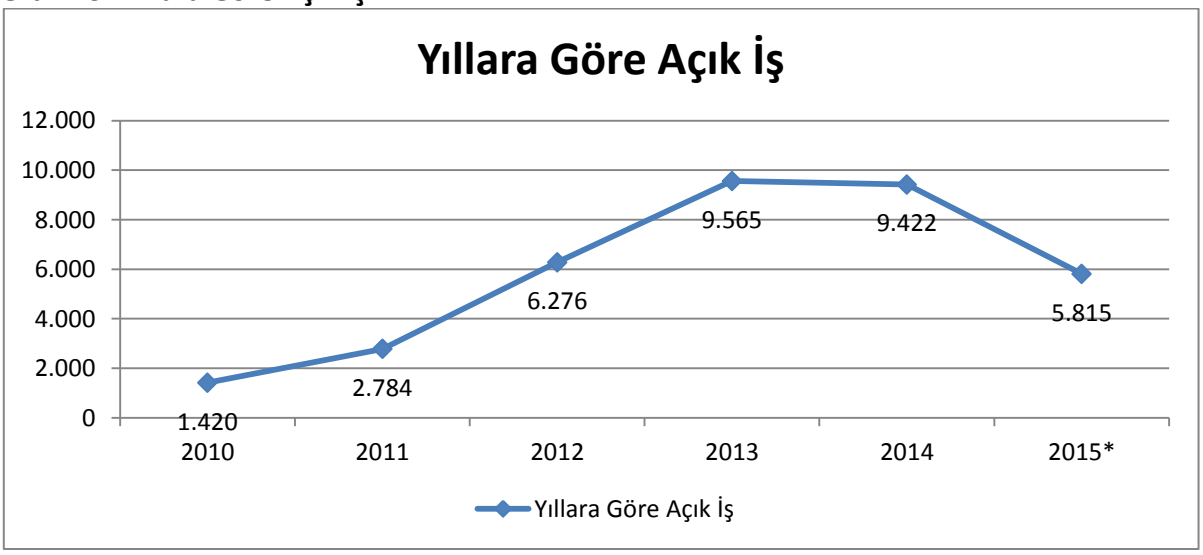

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci sırada yüzde 22,7 oranla Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleği yer almaktadır. İkinci sırada ise yüzde 20 oranla Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla Şoför-Yük Taşıma, Beden İşçisi (Temizlik), Büro Memuru (Genel), Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı), Makineci (Dikiş), Diğer Teknisyen Ve Teknikerler meslekleri takip etmektedir.

Ordu ilinde tekstil sektöründeki işletmelerin çokluğu ve yeni yatırımcı şirketlerin Ordu ilini tercih etmesi sebebiyle Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleğinde açık iş oranı en üst seviyeye çıkmıştır.

.

Tablo 2: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Açık İş**
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	1.318
Beden İşçisi (Genel)	1.165
Şoför-Yük Taşıma	285
Beden İşçisi (Temizlik)	265
Büro Memuru (Genel)	237
Satış Danışmanı	210
Garson (Servis Elemanı)	156
Makineci (Dikiş)	137
Diğer Teknisyen Ve Teknikerler	120
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	108
Diğer Meslekler	1.814
Toplam	**5.815**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında bin 212 olan işe yerleştirme sayısı en yüksek değerine yaklaşık dört katına çıkarak 2013 yılında 5 bin 236'ya yükselmiştir. 2014 yılında ise düşüş gerçekleşmiş ve bu değer 4 bin 435' e kadar gerilemiştir. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı 4 bin 252 olarak gerçekleşmiş olup yıl sonunda hedeflenen 5 bin 419 rakamına rahatlıkla ulaşılacağı tahmin edilmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

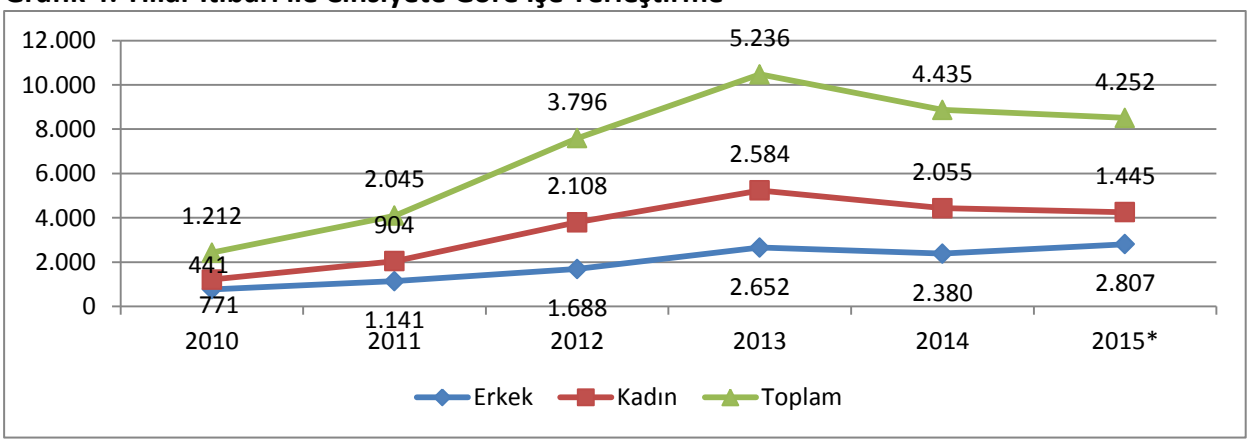

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Şoför-Yük Taşıma, Beden İşçisi (Temizlik), Teknik Servis Elemanı, Güvenlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel), Garson (Servis Elemanı), Temizlik Görevlisi (Hastane)ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle işe yerleştirilen işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Yani İşverenler talep ettikleri mesleklerdeki açık iş ilanlarını İŞKUR'a kayıtlı işsizler üzerinden karşılayabilmektedir.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**İşe Yerleştirme**
Beden İşçisi (Genel)	801
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	467
Şoför-Yük Taşıma	300
Beden İşçisi (Temizlik)	293
Teknik Servis Elemanı	292
Güvenlik Görevlisi	265
Büro Memuru (Genel)	260
Garson (Servis Elemanı)	216
Temizlik Görevlisi (Hastane)	200
Satış Danışmanı	117
Diğer Meslekler	1.041
Toplam	4.252

Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 548 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 2 bin 428 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 2 bin 939 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 498 İEP düzenlenmiş olup bin 342 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 44 adet kurs düzenlenmiş olup 942 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

Ordu ilinde İşbaşı Eğitim Programının işverenler tarafından daha cazip bulunmasından dolayı İşbaşı Eğitim Programı sayısında yıllar geçtikçe artış yaşanmakta ve buna bağlı olarak Mesleki Eğitim Kurs Sayısında azalışa meydana gelmektedir.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 3:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	44	942	498	1.342	6	144	548	2.428	38	2.939
2014	66	1.429	367	1.119	3	70	436	2.618	51	2.595
2013	89	2.054	255	682	4	100	348	2.836	5	702
2012	120	2.678	128	354	6	162	254	3.194	39	566
2011	69	1.563	82	261	4	99	155	1.923	20	353
2010	65	1.793	11	32	3	72	79	1.897	19	381

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Ordu ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 3 bin 600 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 2 bin 176'sı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	3.600	2.176
2014	5.031	3.017
2013	4.192	2.654
2012	2.782	1.867
2011	1.908	1.713
2010	2.068	1.853

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizliği ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	218
Satış Danışmanı	87
Şoför-Yük Taşıma	70
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	65
Beden İşçisi (Temizlik)	50
Ön Muhasebeci	43
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	40
Pazarlamacı	36
Büro Memuru (Genel)	35
Beden İşçisi (İnşaat)	31
Diğer Meslekler	972
Genel Toplam	1647

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [1] kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Ordu ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir.

[1] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Çalışma kapsamında Ordu ilinde 1157 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 28 bin 620 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Ordu ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 1157 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörün tamamında da Ordu ilinde işyeri bulunmaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+	Oran
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	360	31,1%
İnşaat	246	21,3%
İmalat	219	18,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	82	7,1%
Ulaştırma ve Depolama	65	5,6%
Eğitim	42	3,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	30	2,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	27	2,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	25	2,2%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	24	2,1%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	8	0,7%
Bilgi ve İletişim	8	0,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	8	0,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	4	0,4%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	4	0,4%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	3	0,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	2	0,2%
Genel Toplam	1157	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Ordu ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 3 işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İnşaat (yüzde 21,26) ile İmalat (yüzde 18,93) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 71,3'ünü oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Ordu ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarıdan fazlasında İmalat sektörü ilk sırada iken Ordu'da üçüncü sıradadır.

Ordu ilinde en az işyeri Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründedir. Bunu Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleri takip etmektedir. Türkiye genelinde olduğu gibi Ordu ilinde de en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.

İmalat sektöründeki farklılık dışında Türkiye genelindeki işyerlerinin dağılımı ile Ordu ilinin sektörel dağılımı benzer durumdadır.

Ordu ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 28 bin 620 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 64,3'ü erkek, yüzde 35,7'si kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Ordu ilinde kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı Türkiye geneline göre daha fazladır.

Ordu ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İmalat sektöründe kadın çalışanlar toplam çalışanların yarısı kadardır. Tekstil imalatı kadınlar için önemli bir istihdam kapısı oluşturmaktadır.

Ordu ilinde kadınlar İmalat, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde erkeklere oranla daha fazla sayıda çalışmaktadır. En yüksek oran ise %64 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründedir.

Tablo 9: Ordu'da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	4.924	4.932	9.856
Toptan ve Perakende Ticaret	3.936	1.285	5.221
İnşaat	3.967	311	4.278
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	639	1.137	1.776
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	983	489	1.472
Bilgi ve İletişim	516	806	1.322
Eğitim	513	481	994
Ulaştırma ve Depolama	841	108	949
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	534	364	898
Diğer Hizmet Faaliyetleri	374	124	498
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	430	22	452
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	294	67	361
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	213	17	231
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	57	62	119
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	102	6	108
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	51	7	58
Gayrimenkul Faaliyetleri	21	7	28
Genel Toplam	18.395	10.224	28.620

Kaynak: İPA 2015

Ordu'da en fazla çalışan İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, ve İnşaat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 67,6'ıi bu sektörlerdedir. İşyerlerinin de buna paralel olarak yüzde 71,3' bu sektörlerde bulunmaktadır. Erkeklerde ve kadınlarda en fazla çalışılan sektörler Ordu geneli ile aynı olmayıp kendi içerisinde farklılıklar gösterebilmektedir. Kadınların kendi içindeki dağılımına bakıldığında ise büyük bir payının yüzde 48'2 oranla İmalat sektöründe yer aldığı görülmektedir. Erkeklerin kendi aralarında en fazla çalıştığı sektör ise %26,8 ile yine İmalat sektörüdür.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5'te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

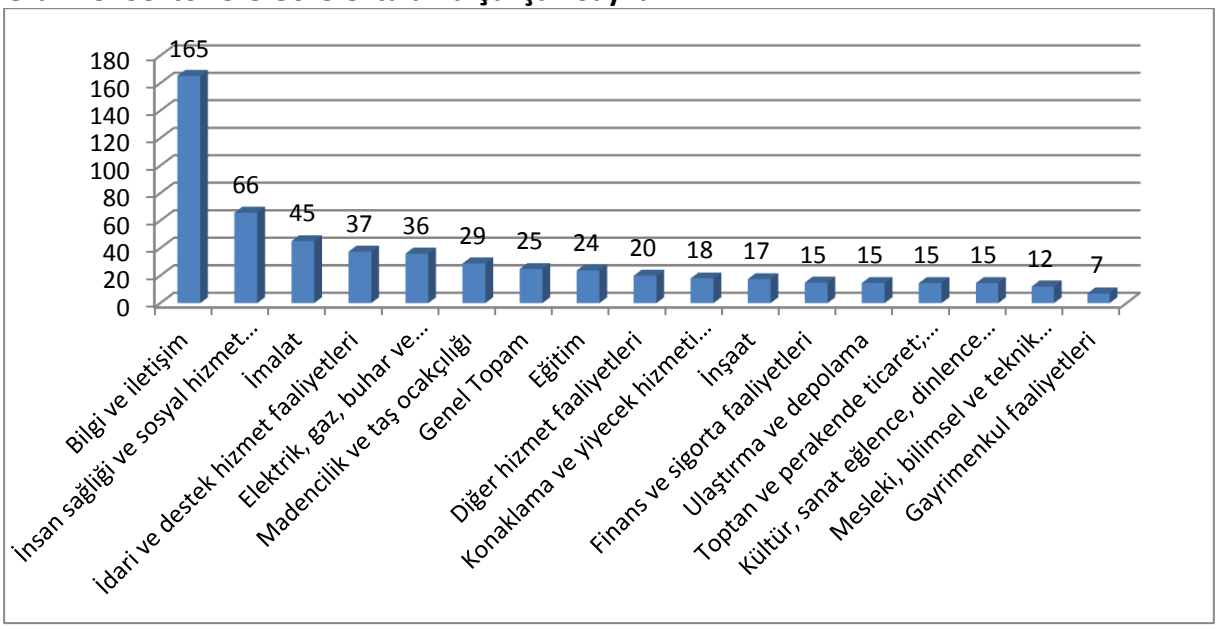

Kaynak: İPA 2015

Ordu ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 25'dir. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Ordu'daki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Ordu bu alanda Türkiye geneli ile paralellik göstermektedir. Ordu'da ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler Bilgi ve İletişim, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve İmalat sektörleridir. Ordu'da ilk sırada yer alan Bilgi ve İletişim sektöründeki 165 ortalama çalışan sayısı Türkiye genelinde dokuzuncu sırada 39 kişi ile yer almaktadır. Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı en fazla olan Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü Ordu ilinde on birinci sırada yer almaktadır.

Ordu ilinde yaş guruplarına göre işyerleri incelendiğinde en yüksek oran yüzde 28,9 ile 5-9 yıl arasında yaşı olan işyerleridir. İkinci sırada ise en genç olan 0-4 yaş arasında bulunan işyerleri yüzde 19,3 oranı ile yer almaktadır.

Araştırma kapsamında 25 yıldan daha uzun süredir faaliyet gösteren işyerleri yüzde 11,8 ile sondan ikinci sırada yer almaktadır. Uzun vadeli çalışma geçmişi olan işyerleri Ordu genelinde az sayıdadır.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

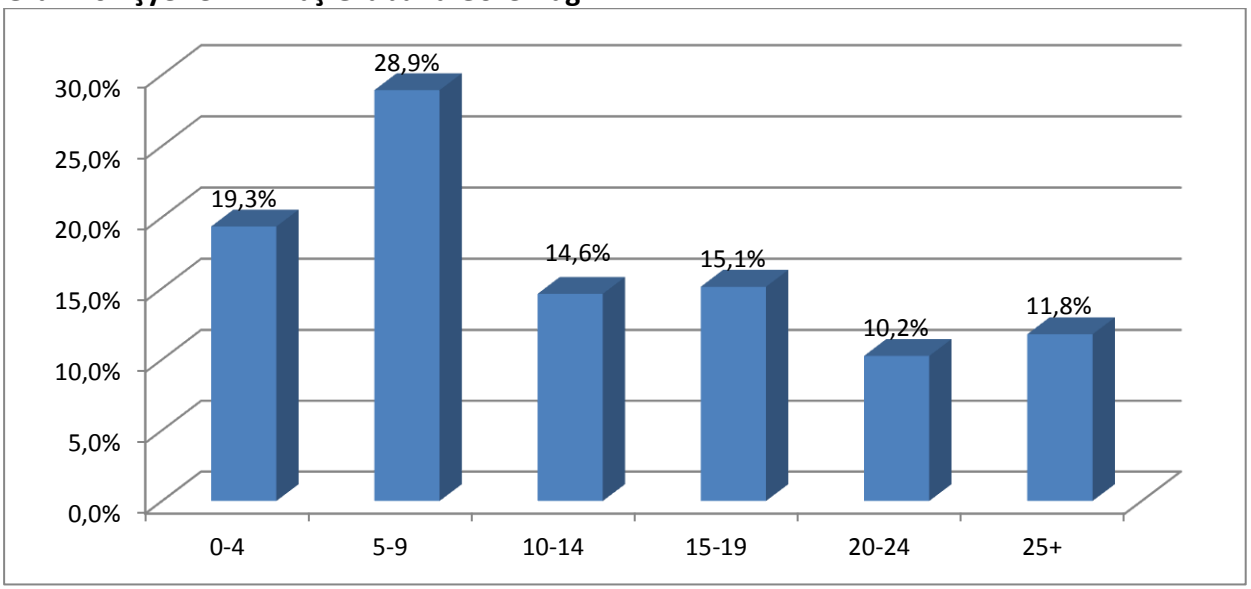

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile Ordu ilindeki işyerlerinin yaş grupları paralellik göstermekte ve oran olarak yakın değerlerdedir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Hizmet ve Satış Elemanlarındadır. Çalışanların yüzde 19'u bu meslek grubundadır. Hem işyeri hem de çalışanların en fazla Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olması bu meslek grubunu ön plana çıkarmıştır. Türkiye genelinde bu meslek grubu dördüncü sıradadır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Meslek Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4.163	2.574	6.737
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	3.796	2.077	5.873
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3.294	853	4.146
Hizmet ve Satış Elemanları	2.314	1.315	3.629
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.355	1.815	3.170
Profesyonel Meslek Mensupları	1.451	1.117	2.568
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.622	384	2.007
Yöneticiler	373	88	461
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	27	1	28
Genel Toplam	18.395	10.224	28.620

Kaynak: İPA 2015

Ordu ilinde çalışanların yüzde 23,5'İ Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Ordu ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye geneline oldukça yüksektir. Ordu'da erkeklerin yüzde 22,6'sı, kadınların ise 25,2'si nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Ordu'da kadınların yüzde 10,9'unun, erkeklerin ise yüzde 7,9'unun bu meslek grubunda çalıştığını görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

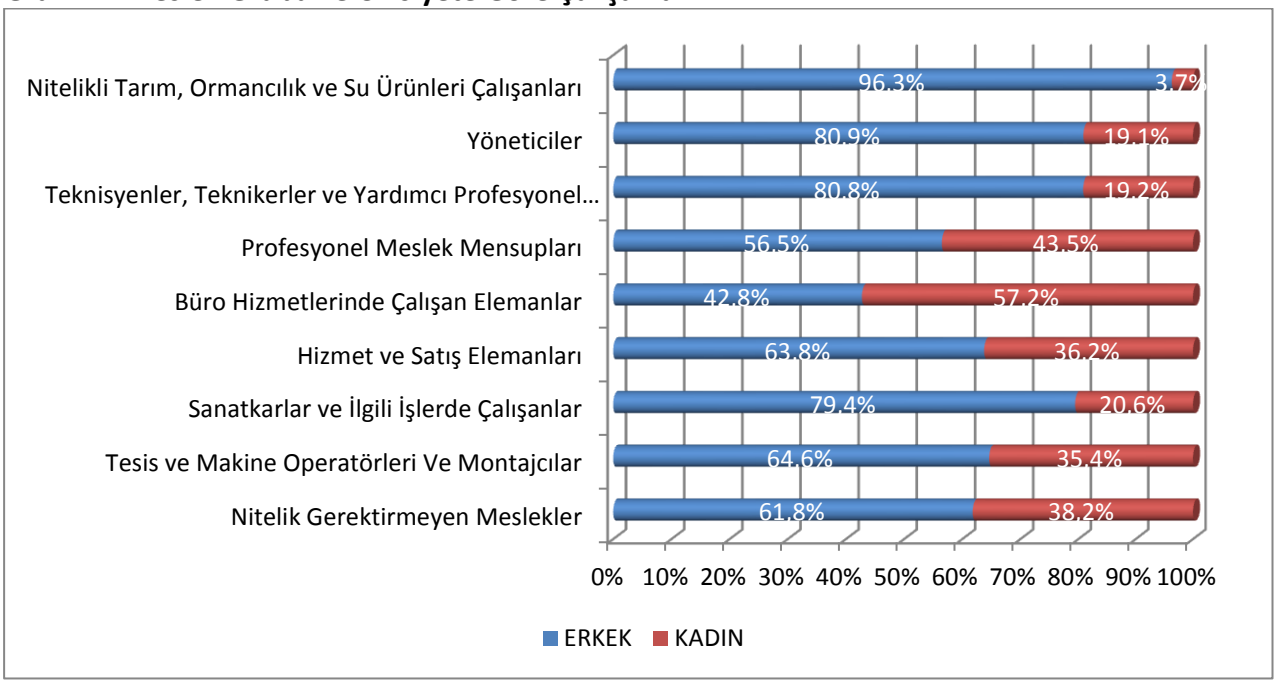

Kaynak: İPA 2015

Ordu ilinde Büro Hizmetlerinde çalışan kadın sayısı aynı meslek grubunda çalışan erkek sayısından daha fazladır. Türkiye genelinde ise kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır. Ordu ilinde Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları grubunda çalışan kadın oranı Türkiye genelenindeki oran olan yüzde 15'inde çok daha altına inerek yüzde 3,7 oranında yerini almıştır. Ordu'da kadınlar özellikle Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Profesyonel Meslek Mensuplarına ait meslek gruplarında daha yüksek oranlarda çalışmaktadır. Bu da göstermektedir ki Ordu'da kadınlar daha çok büro işlerinde çalışmaktadırlar.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	**Kadın**	**Toplam**
Beden İşçisi (Genel)	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Beden İşçisi (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Beden İşçisi (Genel)	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Beden İşçisi (İnşaat)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Temizlik Görevlisi	Makineci (Dikiş)	Temizlik Görevlisi
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Temizlik Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Satış Danışmanı	Satış Danışmanı
Satış Danışmanı	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Makineci (Dikiş)
Garson (Servis Elemanı)	Kalite Kontrolcü	Beden İşçisi (İnşaat)
Pazarlamacı	Ön Muhasebeci	Garson (Servis Elemanı)
Beden İşçisi (Temizlik)	Hemşire	Beden İşçisi (Temizlik)

Kaynak: İPA 2015

Ordu ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği görülmektedir. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubundaki yüksek oran burada da kendini göstermiştir. Erkeklerde ilk üç sırada Beden İşçisi (Genel), Şoför-Yük Taşıma ve Beden İşçisi (İnşaat) meslekleri yer alırken, kadınlarda Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Beden İşçisi (Genel) ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ilk üç sıradadır.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Ordu ilinde yüzde 42,8'dir. Ordu ilindeki işverenlerin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Türkiye geneli ile yakın bir değerdedir.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme	100,0%	0,4%
Bilgi ve İletişim	85,0%	1,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	77,8%	4,2%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	62,5%	1,0%
İmalat	57,0%	25,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	56,5%	2,9%
Eğitim	50,0%	4,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	48,8%	8,1%
Toptan ve Perakende Ticaret	42,4%	30,8%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	40,7%	2,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	36,7%	2,2%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	33,3%	0,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	33,3%	0,2%
İnşaat	28,7%	14,3%
Ulaştırma ve Depolama	20,3%	2,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	0,0%
Genel Toplam	42,8%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Ordu ilinde İŞKUR hizmetlerinden on yedi sektörden sadece iki tanesi faydalanmadığını belirtmiştir. Bu sektörler Gayrimenkul faaliyetleri ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörleridir.

Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunan işyerleri İŞKUR hizmetlerinden yüzde 100 oranında faydalanmaktadır. Buradaki önemli nokta bu sektörde Ordu ilinde bulunan işyeri sayısının çok az olması ve hepsinin İŞKUR hizmetlerine başvuruda bulunmuş olmasıdır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri arasında ikinci sırada yer alan İnşaat sektöründe ise farklı bir durum söz konusudur. Bu sektördeki işyerleri sayı olarak yüksek olmasına rağmen İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları yüzde 28,7'dir. Bunun sebebi ise İnşaat sektöründeki işyerlerinin elemanlarını genelde eş, dost, akraba tanıdıkları vasıtasıyla bulmalarından kaynaklanabilir.

Ordu ilinde işyerlerinin yüzde 5,9'u part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Ordu'da part-time çalışanı olan işyeri oranı Türkiye geneline göre daha düşüktür.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	33,3%	6	31	37
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	22,2%	70	47	117
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	18,3%	64	41	104
Eğitim	16,7%	149	148	297
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	12,5%	16	8	24
Bilgi ve İletişim	12,5%	240	109	349
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	12,2%	57	93	150
İmalat	5,7%	743	551	1294
İnşaat	4,8%	23	231	254
Ulaştırma ve Depolama	4,7%	8	42	50
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4,3%	3	12	15
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3,3%	1	4	5
Toptan ve Perakende Ticaret	2,5%	98	95	193
Genel Toplam	5,9%	1479	1411	2890

Kaynak: İPA 2015

Ordu'da araştırma kapsamına giren 17 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 13 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı İnşaat sektöründedir. Bu sektör işyeri sayısı en fazla olan sektör olmasına rağmen part-time çalışanı olan işyeri oranı olarak ortalamanın altında kalarak yüzde 4,8 değerini almıştır.

Ordu ilinde elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründeki her 3 işyerinden 1'inde part time çalışma yapılmaktadır. Part-time çalışma oranı en düşük olan Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe ise bu değer yüzde 2,5'dir.

Ordu ilinde part-time çalışanlar cinsiyet bazında incelenirse kadın çalışan oranı erkek çalışan oranından daha fazladır. Part-time çalışanların yüzde 51,2'si kadındır. Türkiye genelinde ise part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 39 oranında kadın çalışan vardır. Part-time çalışma oranının kadınlarda yüzde 51'2 değerinde olması Ordu'da kadınların daha kısa çalışma saati olan işyerlerini tercih etmesinin bir göstergesidir.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate

alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Diğer Teknisyen Ve Teknikerler	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Temizlik Görevlisi	Plastik Boru İmal İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)	Temizlik Görevlisi
Satış Danışmanı	Şoför-Yük Taşıma	Büro Memuru (Genel)
Kalite Kontrolcü	Temizlik Görevlisi	Satış Danışmanı
Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)	Diğer Teknisyen Ve Teknikerler
Aşçı Yardımcısı	Servis Şoförü (Okul)	Plastik Boru İmal İşçisi
Kasiyer	Diğer Öğretmenler	Şoför-Yük Taşıma

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Beden İşçisi (Genel), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş meslekleridir.

Ordu ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 21,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Ordu ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının üstündedir.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

.	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	100,0%	22	430	452
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	66,7%	6	38	44
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	52,4%	326	714	1.040
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	33,3%	955	549	1.504
İmalat	27,2%	1.224	1.983	3.206
Toptan ve Perakende Ticaret	26,8%	491	1.174	1.665
Gayrimenkul Faaliyetleri	25,0%	6	7	13
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	25,0%	0	44	44
Bilgi Ve İletişim	25,0%	788	449	1237
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	16,7%	0	152	152
Diğer Hizmet Faaliyetleri	13,0%	61	204	265
Ulaştırma ve Depolama	12,5%	12	149	161
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	8,7%	124	200	324
İnşaat	5,9%	31	813	844
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3,3%	1	4	5
Genel Toplam	21,3%	4.046	6.911	10.957

Kaynak: İPA 2015

Ordu iline sektörel bazda baktığımızda vardiyalı Çalışma Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin tamamında uygulanmaktadır. Ordu ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 20 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde yüzde 32 ile ikinci sırada yer alırken, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü ise yüzde 47 ile birinci sırada yer almaktadır Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Eğitim sektörlerinde Ordu ilinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Ordu ilinde sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan ilk iki sektördeki erkeklerin oranı yüzde 90'lar civarında iken, Türkiye'de bu oran daha düşüktür.

Ordu ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 36,9'u kadındır. Vardiyalı çalışma yapan Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde kadın çalışan bulunmamaktadır. Erkeklerde ise İnşaat sektöründe yüzde 96,4, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetlerinde yüzde 95,1 ve Ulaştırma ve Depolama sektöründe ise yüzde 92,5 oranında çalışan bulunmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Beden İşçisi (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Hemşire	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Temizlik Görevlisi	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Beden İşçisi (Temizlik)
Satış Danışmanı	Beden İşçisi (Temizlik)	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Beden İşçisi (Temizlik)	Şoför-Yük Taşıma	Hemşire
Kasiyer	Madenci (Genel)	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
Bulaşıkçı (Stevard)	Güvenlik Görevlisi	Satış Danışmanı
Acil Tıp Teknisyeni	Seramik İmal İşçisi	Şoför-Yük Taşıma

KAYNAK: İPA 2015

Ordu ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Beden İşçisi (genel) ve Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Ordu ilinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Temizlik Görevlisi iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

Ordu ilinde hem part-time çalışanı olan işyerlerinde hem de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ile Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleklerinin ilk üç içerisinde olması dikkat çekicidir.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 4,2'si ihracat yapmaktadır. İlde 6 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 13,3'ü ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Ordu'ya göre daha yüksektir.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	17,3%	9	16	25
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	16,7%	1532	1684	3216
Ulaştırma ve Depolama	3,1%	57	38	95
Toptan ve Perakende Ticaret	1,4%	111	303	414
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1,2%	3	24	27
İnşaat	0,4%	5	11	16
Genel Toplam	4,2%	**1717**	**2077**	**3794**

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Türkiye ve Ordu ilinde benzerlik olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Ordu ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörler yüzde 17,3 ile İmalat, yüzde 16,7 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı olduğu görülmektedir. Ordu ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanlar cinsiyet açısından incelendiğinde arada çok büyük bir fark olmadığı görülmektedir. İhracat yapılan işyerlerinde erkekler yüzde 54,7 oranı ile çalışırken kadınlarda bu oran yüzde 45,3'dür.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Seramik İmal İşçisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Yıkama ve Ayıklama İşçisi (Meyve Sebze) (Elle)	Şoför-Yük Taşıma	Seramik İmal İşçisi
Diğer Ağaç İşleme Makinesi Operatörleri	Karton ve Mukavva Kutu İmal İşçisi (Elle)	Karton ve Mukavva Kutu İmal İşçisi (Elle)
Karton ve Mukavva Kutu İmal İşçisi (Elle)	Plastik Boru İmal İşçisi	Yıkama ve Ayıklama İşçisi (Meyve Sebze) (Elle)
Kalite Kontrolcü	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Fındık Toplama İşçisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Şoför-Yük Taşıma
Büro Memuru (Genel)	Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı	Kalite Kontrolcü
Çay Paketleme Makinesi Operatörü	Çimento Üretim Elemanı	Diğer Ağaç İşleme Makinesi Operatörleri
Kumaş Paketleme İşçisi	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	Plastik Boru İmal İşçisi

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Beden İşçisi (Genel), Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş ve Yıkama ve Ayıklama

İşçisi (Meyve Sebze) (Elle)alırken, erkeklerde ise Beden İşçisi (Genel), Seramik İmal İşçisi ve Şoför-Yük Taşıma olarak sıralanmaktadır.

Ordu ilinde ihracat yapan firmaların mesleklere göre çalışan sayılarına cinsiyet bazında bakıldığında, ihracat yapan sektörlerle doğru orantılı olduğu görülebilmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Ordu'daki işyerlerinin yüzde 72,4'ü, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

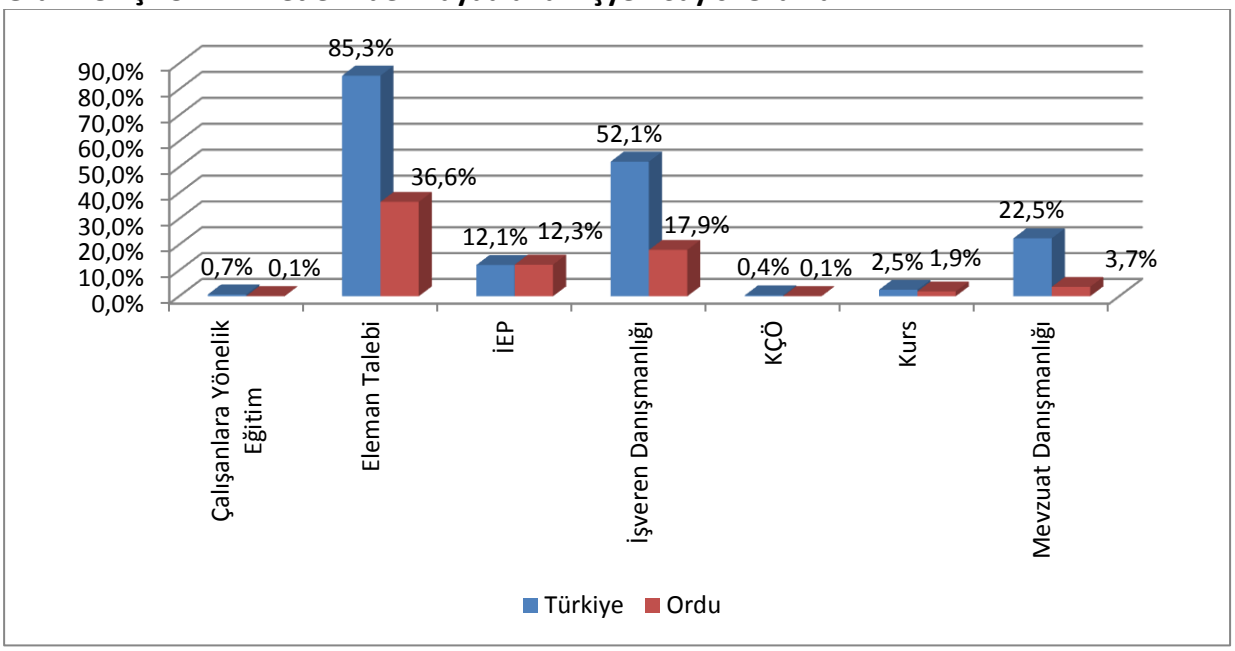

KAYNAK: İPA 2015

Ordu ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 36,6 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 17,9 ile işveren danışmanlığı, yüzde 12,3 ile işbaşı eğitim programları, yüzde 3,7 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 1,9 ile kurs hizmetleri, yüzde 0,1 ile kısa çalışma ödeneği ve çalışanlara yönelik eğitim hizmetleri takip etmiştir. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Ordu ilinde sadece işbaşı eğitim programları Türkiye genelinin üzerinde bir orana sahiptir. Eleman talebi konusunda ise Ordu Türkiye geneline göre geride kalmıştır.

Ordu ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 0-4 yaş arası işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise

birbirine yakındır. Grafikten de görüleceği üzere Ordu ilinde ağırlıklı olarak 10 yaşın altında olan firmalar mevcuttur.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

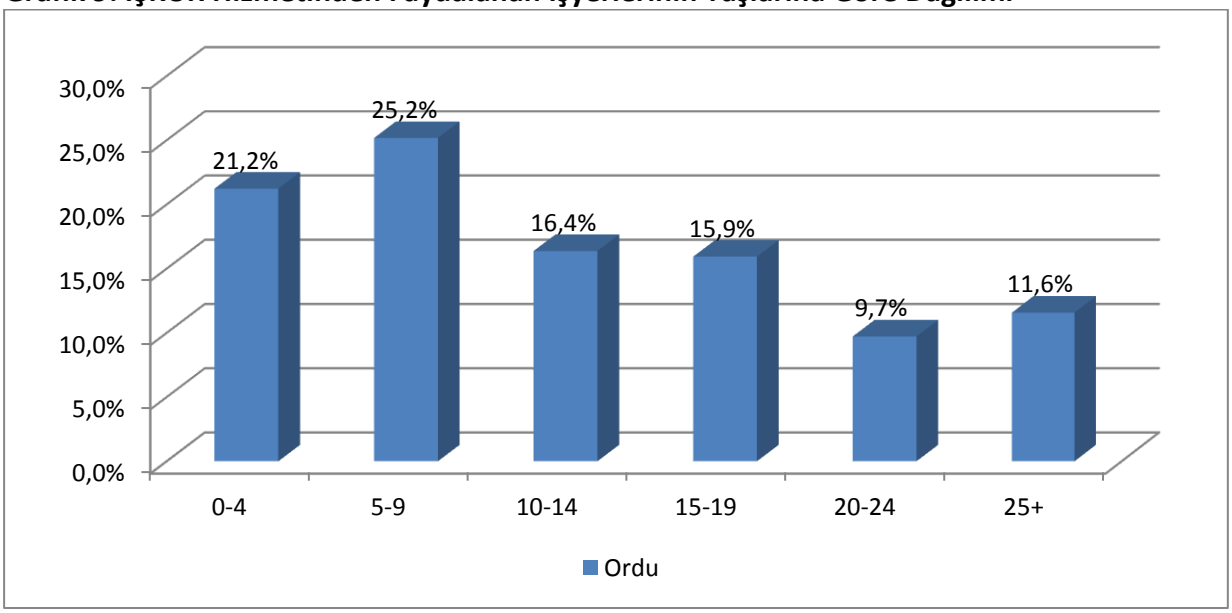

KAYNAK: İPA 2015

Ordu ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır.

Aktif işgücü hizmetlerinden olan Kurs hizmetlerinden ise daha genç olan 0-4 yıllık işyerleri yüzde 49,9 oranında faydalanmıştır. 20-24 ve 25+ yaş grubuna ait işyerleri ise kurs hizmetlerinden faydalanmamıştır. Bu da göstermektedir ki uzun yıllardır hizmet veren işyerleri nitelikli işgücüne genç işyerlerine göre daha çok sahiptir. 0-20 yaş arasındaki işyerleri nitelikli işgücü oluşturmakta aktif işgücü programlarını tercih etmektedir.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

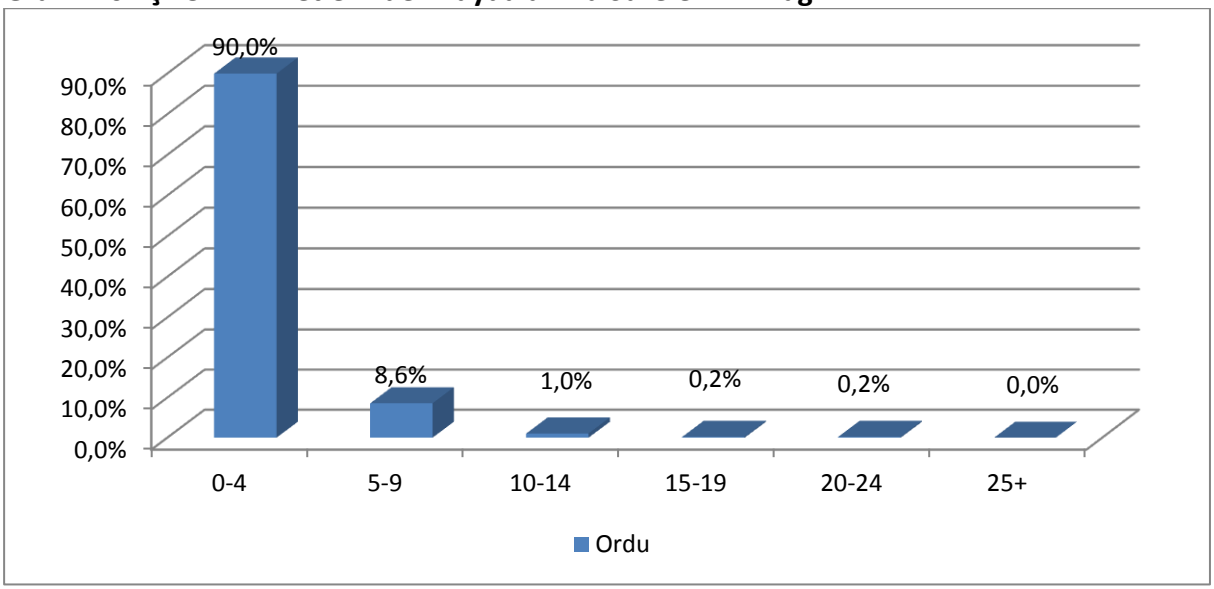

KAYNAK: İPA 2015

Ordu ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 90'ının 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 20-24 yıl arasında yüzde 0,2'dir. 25 yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri tespit edilememiştir. Ordu ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,00%	100,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	50,00%
İmalat	0,80%	84,90%	29,20%	40,30%	0,00%	14,10%	5,70%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,00%	100,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,00%	100,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	0,00%
İnşaat	0,00%	88,00%	19,50%	37,40%	1,50%	1,40%	9,00%
Toptan ve Perakende Ticaret	0,00%	87,30%	33,30%	40,70%	0,00%	1,30%	12,70%
Ulaştırma ve Depolama	0,00%	92,30%	0,00%	23,10%	0,00%	0,00%	15,40%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,00%	85,00%	20,00%	57,50%	0,00%	0,00%	7,50%
Bilgi ve İletişim	0,00%	64,70%	32,40%	82,40%	0,00%	14,70%	0,00%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,00%	100,00%	0,00%	40,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,00%	90,90%	18,20%	45,50%	0,00%	0,00%	9,10%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,00%	100,00%	0,00%	33,70%	0,00%	0,00%	0,00%
Eğitim	0,00%	71,40%	52,40%	47,60%	0,00%	0,00%	0,00%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,00%	76,20%	52,40%	38,10%	0,00%	0,00%	4,80%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,00%	69,20%	46,20%	38,50%	0,00%	0,00%	7,70%
Genel Toplam	0,20%	85,40%	28,60%	41,90%	0,20%	4,40%	8,50%

KAYNAK: 2015 İPA

Ordu ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti eleman talebi olmuştur. İşbaşı Eğitim Programından faydalanan sektörlerin başında Eğitim sektörü ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü gelmektedir. Çalışanlara yönelik eğitim hizmeti ve kısa çalışma ödeneği en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Çalışanlara yönelik eğitimden sadece İmalat sektörü ve kısa çalışma ödeneğinden ise İnşaat sektörü faydalanmıştır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan genelinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Satır Etiketleri	Kısmi Çalışma Yapan İşyerleri	Vardiya Yapan İşyerleri	İhracat Yapan İşyerleri
Eleman Talebi	31	118	29
İEP	13	35	13
İşveren Danışmanlığı	24	78	17
Kurs	1	3	4
Mevzuat Danışmanlığı	1	13	0
Genel Toplam	**37**	**132**	**32**

Ordu ilinde part-time çalışanı olan, vardiyalı çalışma yapılan ve ihracat yapan işyerleri İŞKUR hizmetlerinden çalışanlara yönelik eğitim ve kısa çalışma ödeneği hizmetlerinden faydalanmamışlardır. Part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları benzerlik göstermektedir. Ordu ilinde part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin en fazla yararlandıkları hizmet eleman talebidir ve bu durum Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir. Ordu'da eleman talebi hizmetinin ardından işveren danışmanlığı, işbaşı eğitim programı, kurs hizmetleri ve mevzuat danışmanlığı ve yer alırken, Türkiye geneli ile bu durum ilk üç sırada benzerlik göstermektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

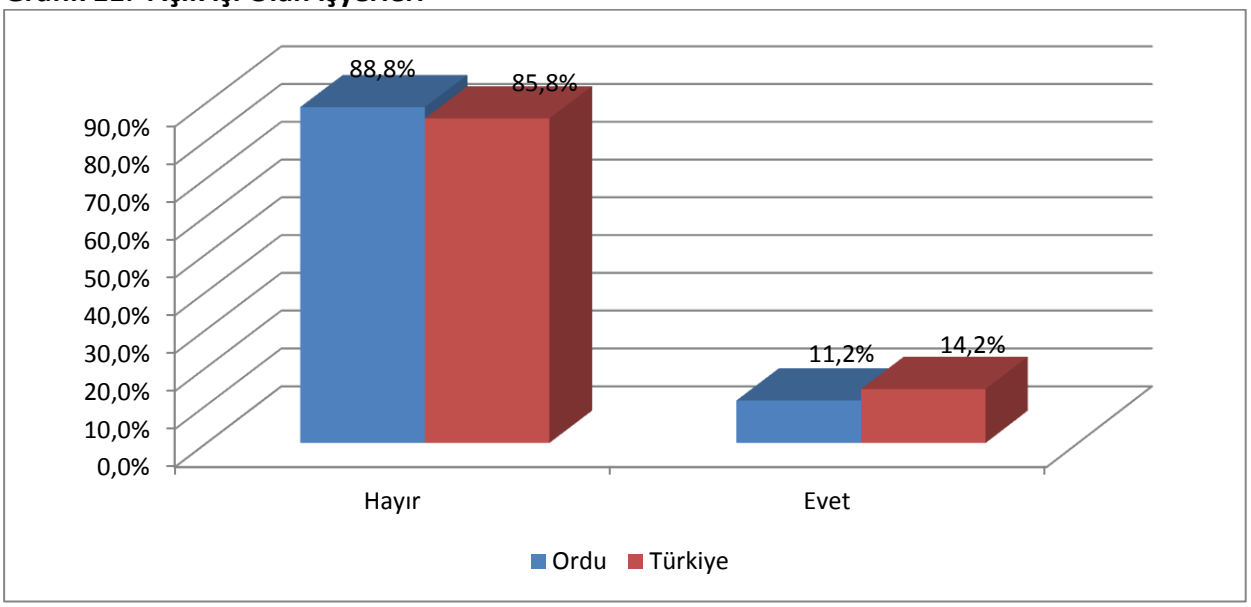

KAYNAK: İPA 2015

Ordu ilindeki işyerlerinin yüzde 11,2'si açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Ordu'da açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Ordu ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 24,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Ordu ilinde 129 işyerinde toplam 504 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

	Ordu			Türkiye	
Sektör	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
İmalat	255	50,6%	2,5%	44,6%	2,0%
Toptan ve perakende ticaret	103	20,4%	1,9%	17,1%	1,8%
İnşaat	90	17,9%	2,1%	7,8%	1,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	32	6,4%	2,1%	8,8%	2,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	14	2,8%	0,8%	2,0%	1,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	0,9%	0,9%	1,8%	2,7%
Bilgi ve iletişim	2	0,5%	0,2%	1,0%	1,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	0,4%	0,6%	3,4%	2,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	0,2%	0,1%	6,1%	1,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	0,0%	0,0%	0,6%	1,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	0,0%	0,1%	0,4%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faal.	0	0,0%	0,0%	0,1%	0,4%
Ulaştırma ve depolama	0	0,0%	0,0%	3,7%	1,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,8%	0,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,6%	1,6%
Eğitim	0	0,0%	0,0%	1,1%	0,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%	0,0%	0,3%	1,3%
Genel Toplam	504	100,0%	1,7%	**100,0%**	**1,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Ordu ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 50,6 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 20,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 17,9 ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri izlemiştir. İmalat, İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri işyerlerinin yüzde 71,3'ünü oluştururken açık işlerin yüzde 88'inin üzerinde paya sahip olmuşlardır. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Madencilik ve taş ocakçılığı, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Ulaştırma ve depolama, Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, Eğitim, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde sektörel bazda açık iş sayısı Ordu ili ile benzer bir durum arz etmekte ve ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Ordu ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 ile Türkiye geneli ile aynı orandadır. Ordu'da sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 2,5 ile İmalat sektöründedir. Bunu yüzde 2,1 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü ve aynı yüzde 2,1 ile İnşaat sektörü takip etmektedir. Bu üç sektörün dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmaktadır. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

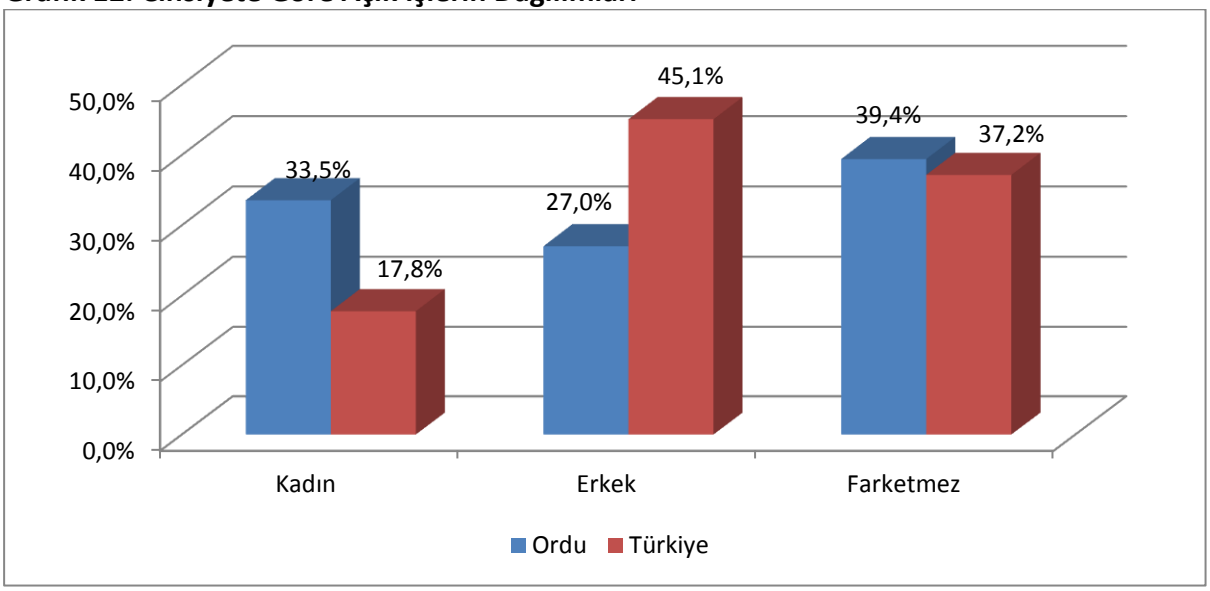

KAYNAK: İPA 2015

Ordu'da toplam açık işlerin yüzde 33,5'i için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye geneli oranın neredeyse iki katıdır. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 27 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinden çok düşüktür. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 39,4 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Ordu ilindeki açık işlerin çoğu için cinsiyet ayrımı yapılmazken, Türkiye genelinde ise %45,1 oranında en fazla erkekler tercih edilmektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

Sektör	Açık İş Verme Oranı
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	18,5%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	18,3%
İmalat	17,9%
Bilgi ve İletişim	15,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	13,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	8,7%
İnşaat	7,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3,3%
Genel Toplam	11,2%

KAYNAK: İPA 2015

Ordu ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 11,2 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Ordu'da sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 18,5 İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeyken, Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. Ordu'da İkinci Sırada Yüzde 18,3 İle Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 17,9 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Ordu İlinde Sektörel Bazda; Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Eğitim, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

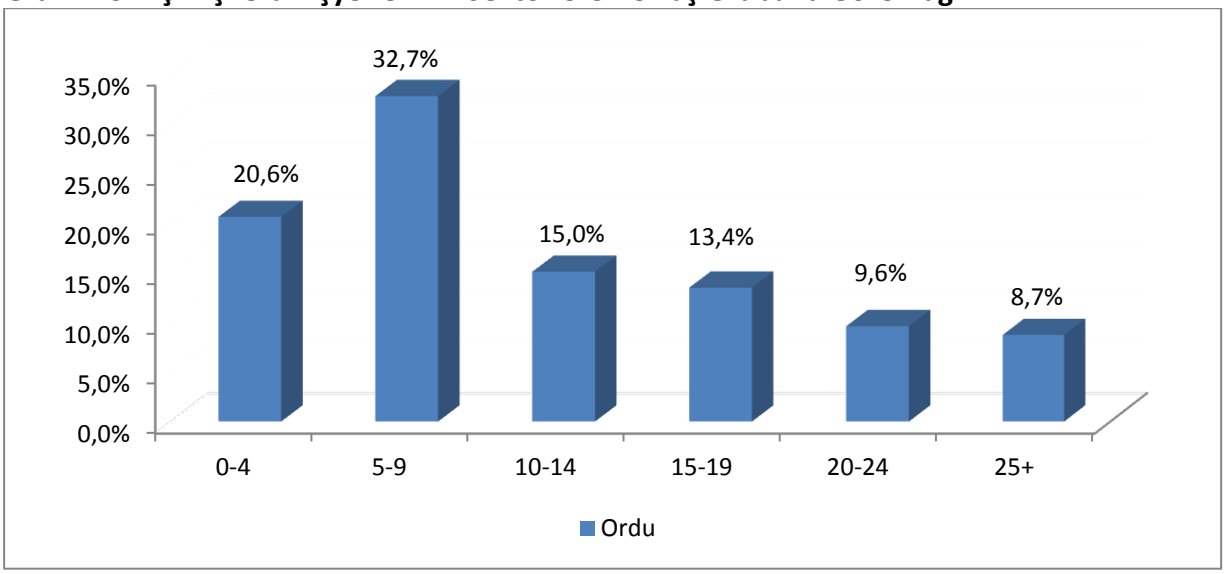

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 0-4 yaş arası grubuna sahip işyerleri, 0-4 yaş arası grubu, 10-14 yaş arası grubu, 13-19 yaş arası grubu ve 20-24 yaş arası grubu gelmektedir. En az açık işi olan işyeri grubu ise 25+ yaş grubunda bulunan işyerleridir.

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Ordu ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark Etmez
İmalat	32,0%	13,0%	55,0%
İnşaat	53,1%	38,6%	8,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	25,7%	54,4%	19,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	18,8%	28,1%	53,1%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	75,0%	25,0%
Genel Toplam	**33,6%**	**27,0%**	**39,4%**

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; yalnızca üç sektörde çalıştırılmak istenen elemanın cinsiyetinin fark etmeyeceği görülmektedir. Bilgi ve İletişim, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerindeki açık işlerde cinsiyet fark etmemektedir. Erkeklerin yoğun şekilde talep edildiği sektörler ise yüzde 75 oranla Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü ve yüzde 54,4 oran ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir. Kadınlarda ise ilk

sırayı yüzde 53,1 oran ile İnşaat sektörü almaktadır. İnşaat sektöründe kadın talebinin bu denli yüksek çıkmasının sebebi bu sektörde bulunan büro hizmetleri meslek grubunda bulunan açık işlerden kaynaklanmaktadır. Kadınlarda ikinci sırada ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü %50 oranla yer almaktadır.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grup	Ordu	
	Açık İş	Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	159	5.873
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	106	6.737
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	102	4.146
Hizmet ve Satış Elemanları	71	3.629
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	32	2.007
Profesyonel Meslek Mensupları	18	2.568
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	14	3.170
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2	28
Yöneticiler	1	461
Genel Toplam	504	28.620

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yüksek talep Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubundadır. Ordu ilinde İmalat sanayisinde büyük payı olan tekstil ve fındık fabrikalarının açık iş talepleri yoğun bir şekilde alınmıştır. İkinci sırada Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Ordu ilinde son dönemlerde kafe, restoran, lokanta ve mağaza vb. türünde birçok işyeri açılmıştır. Dolayısıyla söz konusu piyasada açık iş talepleri de oluşmuştur. Bu sebeple hizmet ve satış elemanları talebinde artış olmuştur. Açık iş talebi olmayan meslek grupları ise yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarıdır. Yönetici pozisyonu genellikle sermayedar olan işletme yöneticisiyle aynı kişi olduğundan bu meslek grubunda açık iş talebi olmamıştır.

Türkiye'de ise Ordu'da olduğu gibi ilk sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almaktadır. Türkiye'de açık iş sayısı olarak ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu ve üçüncü sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Grafik 14: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

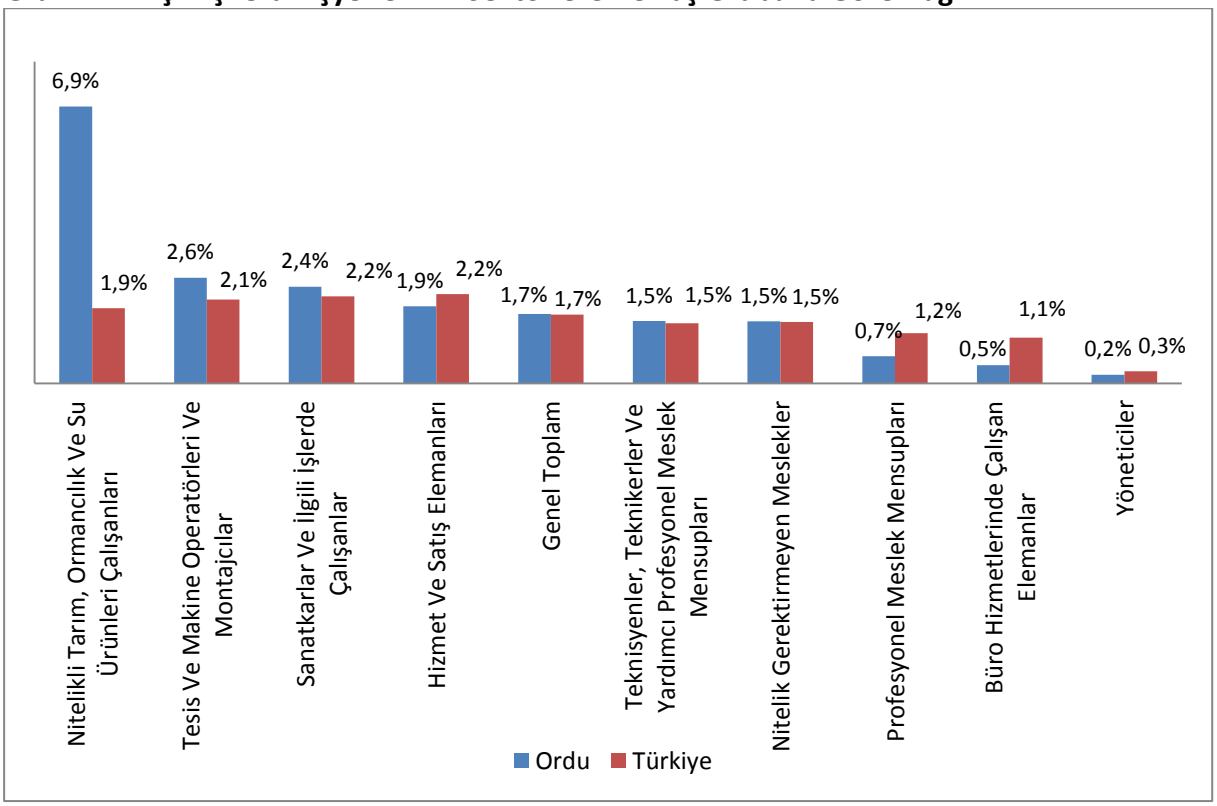

Açık iş oranı sıralamasında açık iş dağılımından farklı bir durum söz konusudur. Ordu'da açık iş dağılımında sekizinci sırada yer alan Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, açık iş oranında birinci sırada yer almaktadır. Bu durumun sebebi olarak bu meslekte çalışan kişi sayısı az olmasına rağmen bu alanda açık iş bulunması gösterilebilir.

Açık iş dağılımında birinci sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu ise açık iş oranında ikinci sırada yer almaktadır. Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu ise hem açık dağılımı hem de açık iş oranında üçüncü sırada yer almaktadır.

Türkiye'de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla hizmet ve satış elemanları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Ordu			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark Etmez	Kadın	Erkek	Fark Etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	35,0%	7,0%	58,0%	25,5%	25,0%	49,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	39,9%	10,1%	50,0%	17,6%	19,3%	63,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	64,1%	27,4%	8,5%	17,0%	46,5%	36,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	100,0%	0,0%	23,7%	41,7%	34,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	11,4%	23,3%	65,3%	21,3%	27,5%	51,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	52,9%	44,1%	2,9%	12,6%	51,1%	36,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	6,4%	74,1%	19,4%	11,0%	73,9%	15,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	5,6%	15,4%	79,0%	18,6%	61,3%	20,2%
Yönetici	100,0%	0,0%	0,0%	16,7%	22,3%	61,0%
Genel Toplam	**33,6%**	**27,0%**	**39,4%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu yüzde 100'lük bir oranla Yöneticiler meslek grubudur. Türkiye genelinde ise bu meslek grubunda kadın oranı yüzde 16,70 ile çok düşük bir seviyededir. Türkiye kadınların en çok tercih edildiği meslek grubu ise yüzde 25,5 oranıyla Büro Hizmetlerinde Çalışılan Elemanlar meslek gurubudur. Türkiye'de açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımına cinsiyet bazında bakıldığında hiçbir meslek grubunda kadın tercihi erkek tercihinin üzerine çıkmamıştır. Ordu'da ise genelde tercih edilen kısım kadınlar olmuştur.

Ordu ilinde Erkeklerin en fazla tercih edildiği meslek grubu ise yüzde 100'lük oranla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubudur. Türkiye'de bu meslek grubunda ki erkek oranı ise yüzde 41,7 değerindedir.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
1	Beden İşçisi (Genel)	13%	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	59,5%
2	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	13%	Makineci (Dikiş)	3,3%
3	Makineci (Dikiş)	13%	Ütücü	3,1%
4	İnşaat Ustası	10%	Garson (Servis Elemanı)	3,0%
5	Garson (Servis Elemanı)	4%	Beden İşçisi (Genel)	2,6%
6	Satış Danışmanı	3%	Pazarlamacı	1,8%
7	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	3%	Mermer İşçisi	1,4%
8	Pazarlamacı	3%	Satış Danışmanı	1,2%
9	Beden İşçisi (İnşaat)	2%	Reyon Görevlisi	1,0%
10	Ön Muhasebeci	2%	Kasiyer	1,0%
11	Aşçı Yardımcısı	1%	Aşçı Yardımcısı	0,7%
12	Ahşap Mobilya İmalat Ustası	1%	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	0,6%
13	Elektrikçi-Gemi	1%	Aşçı	0,6%
14	Mermer İşçisi	1%	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	0,6%
15	Ağır Kamyon Şoförü	1%	Şoför-Yük Taşıma	0,5%
16	Servis Şoförü (Okul)	1%	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	0,5%
17	Aşçı	1%	Ön Muhasebeci	0,5%
18	Motosikletli Kurye	1%	Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	0,5%
19	Servis Rehberi (Okul)	1%	Barmen-Barmaid	0,5%
20	Metal Sac İşleme İşçisi	1%	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı	0,4%
21	Diğer Meslekler	15%	Diğer Meslekler	16,7%
Toplam		100%	Toplam	100%

KAYNAK: İPA 2015, İPA 2014

Ordu ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına açık işler bakımından ilk üç meslek yüzde 13'lük aynı orana sahiptir. Bunlar sırasıyla Beden İşçisi (Genel), Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş ve Makineci (Dikiş) meslekleridir. Bu mesleklerden Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş ve Makineci (Dikiş) meslekleri bir önceki sene de ilk üç içerisinde yer almaktaydı.

Ordu ilinde 2015 yılı işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre açık işlere meslekler bazında bakıldığında; ilk üç sırada bulunan Beden İşçisi (Genel), Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş ve Makineci (Dikiş) meslekleri toplamda yüzde 40 a yakın bir değere varmaktadır. Bu mesleklerin icra edildiği Sektörler düşünüldüğünde ise Ordu ilinde İmalat sektöründe bir istihdam artışı olduğu görülebilir.

2014 yılı ile 2015 yılını karşılaştırdığımızda açık iş talebi bulunan mesleklerde farklılıklar görülmektedir. Buda göstermektedir ki Ordu ilindeki işverenler eleman temininde İŞKUR'dan farklı alanlarda talepte bulunmaktadır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk üçte Ordu'dan farklı olarak birinci sırada Makineci (Dikiş), ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) yer almaktadır.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark etmez
Beden İşçisi (Genel)	Pazarlamacı	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Satış Danışmanı	Beden İşçisi (İnşaat)	Makineci (Dikiş)
Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)	Garson (Servis Elemanı)
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Ahşap Mobilya İmalat Ustası	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
Aşçı Yardımcısı	Elektrikçi-Gemi	Ön Muhasebeci
Servis Rehberi (Okul)	Mermer İşçisi	Satış Danışmanı
Ön Muhasebeci	Ağır Kamyon Şoförü	Servis Komisi
Reyon Görevlisi	Servis Şoförü (Okul)	Aşçı
Kasap	Motosikletli Kurye	Şoför-Yük Taşıma
Kasiyer	Metal Sac İşleme İşçisi	Mimar

KAYNAK: İPA 2015

Ordu ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Beden İşçisi (Genel), Satış Danışmanı, Makineci (Dikiş) iken, erkeklerde Pazarlamacı, Beden İşçisi (İnşaat), Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) meslekleridir. Türkiye genelinde tamamen farklı bir tablo oluşmuştur. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Grafik 15: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

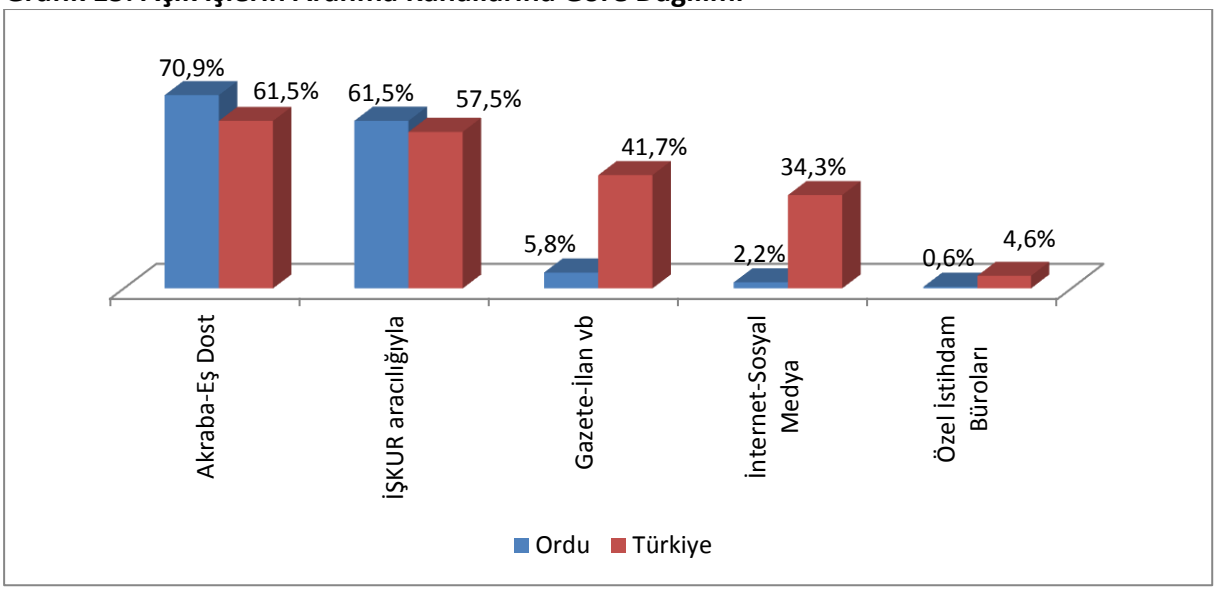

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Türkiye genelinde ve Ordu'da birebir benzerlik söz konusudur. Arama kanalı olarak birinci sırada Akraba-Eş Dost yer alırken bunu sırasıyla İŞKUR, Gazete-İlan vb. İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. Ordu'da "Akraba-Eş Dost" arama kanalının yoğun olarak kullanılmasının önemli bir sebebi ilde işverenlerin daha çok çalışanları vasıtasıyla eleman eksiklerini giderme yöntemini seçmeleridir.

Sıralama olarak Ordu'nun Türkiye ile aynı olmasına rağmen oransal olarak büyük farklılıklar da görülmektedir. "Gazete-İlan vb." arama kanalı Türkiye'de yüzde 41,7 gibi bir oranda iken bu kanaldan Ordu ilinde sadece yüzde 5,8 oranında faydalanılmaktadır. Aynı şekilde "İnternet-Sosyal Medya" arama kanalı Türkiye'de yüzde 34,3 oranındayken Ordu'da bu oran yüzde 2,2 oranındadır.

Ordu ilinde özel istihdam bürosunun bulunmaması ise bu arama kanalını son sıraya kadar itmiştir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
İmalat	60,9%	2,0%	2,4%	72,6%	0,0%
İnşaat	94,1%	0,0%	0,0%	31,5%	0,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	74,3%	18,8%	1,0%	62,4%	3,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	78,1%	15,6%	3,1%	59,4%	0,0%
Bilgi ve İletişim	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	57,1%	0,0%	7,1%	50,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	75,0%	0,0%	0,0%	75,0%	0,0%
Genel Toplam	**70,9%**	**5,8%**	**2,2%**	**61,5%**	**0,6%**

KAYNAK: İPA 2015

Ordu'da 2014 yılında Bilgi ve İletişim sektöründe açık iş arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmazken 2015 yılında da bu durum devam etmektedir. Türkiye genelinde de idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe firmalar açık iş arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u kullanırken Ordu'da işverenler bu sektördeki açık işlerinin tamamını İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe de firmalar açık işlerini "Gazete-İlan vb." arama kanalı hariç diğer bütün arama kanalları ile yüzde 100 oranında aramışlardır. Özel İstihdam Bürolarını ise yüzde 3 oranıyla sadece Toptan ve Perakende Ticaret sektörü kullanmaktadır.

Genel olarak bakıldığında ise Ordu ilindeki işverenler Açık İşlerini genellikle İŞKUR ve akraba, eş, dost vasıtasıyla karşılamaya çalışmaktadırlar.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	52,4%	0,0%	0,0%	65,1%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	90,5%	2,8%	0,9%	84,8%	0,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	81,2%	4,9%	0,0%	37,0%	1,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	68,5%	21,4%	4,4%	52,8%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	83,9%	16,1%	3,2%	67,8%	3,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	48,0%	5,7%	34,1%	57,8%	5,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	63,7%	0,0%	0,0%	71,5%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Yöneticiler	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	70,9%	5,8%	2,2%	61,5%	0,6%

KAYNAK: İPA 2015

Ordu ilinde Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ile Yöneticiler meslek gruplarının tamamı Akraba-Eş Dost arama kanalını kullanmaktadır. İŞKUR'u oransal olarak en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olanlar için kullanmakladır. Özel İstihdam Büroları sadece üç meslek grubu için arama kanalı olarak kullanılmaktadır. Bunlar ise sırasıyla Profesyonel Meslek Mensupları, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarıdır. Bu durum göstermektedir ki özel istihdam büroları daha çok nitelik gerektiren meslekler için arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

MESLEKLER	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Beden İşçisi (Genel)	87,8%	4,6%	0,0%	95,4%	0,0%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	72,6%	0,0%	0,0%	48,2%	0,0%
Makineci (Dikiş)	12,3%	0,0%	0,0%	87,7%	0,0%
İnşaat Ustası	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	55,2%	5,5%	17,0%	78,1%	0,0%
Satış Danışmanı	47,3%	58,7%	0,0%	23,4%	0,0%
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	100,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Pazarlamacı	92,9%	35,7%	7,1%	49,9%	0,0%
Beden İşçisi (İnşaat)	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Ön Muhasebeci	79,2%	0,0%	0,0%	60,1%	0,0%
Ahşap Mobilya İmalat Ustası	42,8%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Aşçı Yardımcısı	100,0%	0,0%	0,0%	85,7%	0,0%
Diğer Meslekler	75,0%	6,3%	4,4%	60,0%	1,9%
Genel Toplam	70,9%	5,8%	2,2%	61,5%	0,6%

KAYNAK: İPA 2015

En çok açık işi olan meslekler aranma kanallarına göre incelendiğinde Ahşap Mobilya İmalat Ustası ve Beden İşçisi (İnşaat) mesleklerinde arama kanalı olarak İŞKUR yüzde 100 oranında kullanılmıştır.

Arama kanallarında İŞKUR'un en düşük oranda kullanıldığı meslek ise Satış Danışmanı mesleğidir. İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Özel İstihdam Büroları fazla tercih edilmemektedir.

Tabloda da görüldüğü üzere Ordu ilinde işverenler açık işlerini karşılamak için genelde İŞKUR ve Akraba-Eş Dost arama kanallarını kullanmaktadır.

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	35,5%	38,3%	7,5%	5,4%	6,6%	6,6%
Gazete-İlan vb.	37,9%	17,3%	24,1%	0,0%	20,8%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	36,1%	36,9%	9,0%	0,0%	0,0%	18,0%
İŞKUR aracılığıyla	13,9%	56,5%	6,4%	11,4%	6,2%	5,6%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	28,8%	43,8%	7,6%	9,0%	5,1%	5,7%

KAYNAK: İPA 2015

Ordu'da açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 5-9 yaş arası firmalar, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar, üçüncü

sırada ise 15-19 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 5-9 yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 5-9 yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Gazete-İlan gibi yöntemleri tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 0-4 yaş arası firmalardadır Açık iş arama kanalı olarak Özel istihdam Bürolarını tercih eden firmalar arasında en yüksek oran ise 15-19 yaş arası firmalardadır.

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Ordu			Türkiye		
	0-30	31-89	90+	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	66,4%	20,6%	13,0%	65,20%	13,30%	21,50%
Gazete-İlan vb.	65,6%	17,2%	17,2%	63,10%	12,30%	24,60%
İnternet-Sosyal Medya	91,0%	9,0%	0,0%	65,40%	15,10%	19,50%
İŞKUR aracılığıyla	49,2%	19,3%	31,5%	70,40%	12,30%	17,30%
Özel İstihdam Büroları	100,0%	0,0%	0,0%	56,70%	21,60%	21,70%
Genel Toplam	**62,0%**	**15,2%**	**22,8%**	**67,50%**	**12,50%**	**19,90%**

KAYNAK: İPA 2015

Hem Türkiye genelinde hem de Ordu'da Arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. Bu da göstermektedir ki işverenler açık işlerini karşılamakta genelde çok uzun süre harcamamaktadır.

Arama kanalı olarak İŞKUR'u kullanan işyerlerinde arama süresi olarak ikinci sırada 90 günden uzun süredir işçi arayan işyerleri gelmekte ve son sırada 31-89 gün arası sürede işçi arayan işyerleri gelmektedir. Bu durumda Türkiye oranları ile paralellik göstermektedir.

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Ordu			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	40,5%	32,7%	26,7%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	48,3%	17,3%	34,4%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	18,1%	9,0%	72,9%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR	24,9%	31,0%	44,2%	16,5%	48,1%	35,4%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	66,7%	33,3%	13,4%	28,2%	58,4%
Toplam	33,6%	27,0%	39,4%	17,8%	45,1%	37,2%

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile Ordu'da en fazla kadınlar aranırken Türkiye'de de bu kanalla en fazla kadınlar aranmaktadır. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde Ordu'da en fazla kadınlar aranırken Türkiye genelinde erkekler aranmaktadır. İnternet-Sosyal Medya aracılığı ile aranan açık işlerde hem Ordu'da hem de Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. İŞKUR arama kanalı ile Ordu'da cinsiyet seçeneği farketmez olarak belirtilirken Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları kullanılarak aranan açık işlerde Ordu'da en fazla erkekler, Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir.

Ordu'daki açık işlerin yüzde 64,3'ü vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. Açık işi olan İşyerlerinin 83'ünde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Ordu genelinden farklı olarak en fazla İŞKUR'un tercih edildiği görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri Özel İstihdam Büroları vasıtasıyla eleman aramamaktadır.

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	44,8%	80,0%	29,3%	46,5%
Gazete-İlan vb.	0,0%	0,0%	6,3%	3,7%
İnternet-Sosyal Medya	11,0%	0,0%	12,6%	8,6%
İŞKUR aracılığıyla	77,7%	63,8%	79,1%	74,3%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 74,3'lük kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 46,5 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 58,4'ünde cinsiyet belirtmezken, yüzde 30,6'sında erkek eleman arandığı, yüzde 11'inde ise kadın seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan erkeklerin yüzde 80'i Akraba-Eş Dost vasıtasıyla aranmaktadır. Kadın eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı ise yüzde 77,7'lik oranıyla İŞKUR'dur. İnternet-Sosyal Medya, Gazete-İlan vb. ile Özel İstihdam Büroları kanalları ile erkek eleman aranmamıştır. Kadınlarda ise Gazete İlan vb. ve Özel İstihdam Büroları ile arama yapılmamıştır. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Ordu'daki açık işlerin yüzde 10,3'ü part-time çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 0,6'sında part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; en fazla İŞKUR aracılığıyla arandığını görmekteyiz. Part-time çalışanı olan işyerleri Özel İstihdam Bürosu vasıtasıyla eleman aramamaktadır.

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Farketmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	76,6%	100,0%	25,9%	55,1%
Gazete-İlan vb.	23,4%	0,0%	3,8%	7,9%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	7,4%	3,9%
İŞKUR Aracılığıyla	30,6%	26,4%	96,2%	64,2%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 64,2'lik kısmının İŞKUR vasıtasıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 55,1 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 22'sinde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 25,4'ünde kadın eleman, yüzde 52,6'sında ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda kadın eleman arayan işyerleri bu açık işlerin yüzde 76,6'sını Akraba-Eş Dost vasıtasıyla aramaktadır. Bunu yüzde 30,6 ile İŞKUR arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman arama yolunda ise yüzde 100'lük bir oranla Akraba-Eş Dost tercih edilmektedir. Bunu yüzde 26,4 ile İŞKUR takip etmektedir. İnternet-Sosyal Medya arama kanalı ile aranan kişilerde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmaması dikkat çekicidir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Ordu'daki işyerlerinin yüzde 4,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; Ordu genelinde en fazla İŞKUR aracılığıyla aradıklarını görmekteyiz. İkinci sırada ise Akraba-Eş Dost arama kanlı kullanılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ile part-time çalışanı olmayan işyerlerinde olduğu gibi ihracat yapan işyerlerimde Özel İstihdam Bürolarını arama kanalı olarak kullanmamaktadır. Ayrıca ihracat yapan işyerleri Gazete-İlan gibi yöntemlerle eleman arayışında bulunmadıklarını belirtmiştir.

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	0,0%	100,0%	0,0%	33,5%
Gazete-İlan vb.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	14,3%	0,0%	10,6%	7,7%
İŞKUR Aracılığıyla	85,7%	77,1%	89,4%	84,6%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 84,6'lık kısmını İŞKUR aracılığıyla aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 33,5 ile Akraba-Eş Dost arama kanalıyla takip etmektedir. İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 33,5' inde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 17,9'unda kadın eleman aranmakta iken, yüzde 48,6'sı için ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 85,7'lik bir oranda İŞKUR vasıtasıyla eleman aranmaktadır. Bunu yüzde 14,3 ile İnternet-Sosyal Medya arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman aranma yolunda ise yüzde 100'lük bir oranda Akraba-Eş Dost tercih edilmektedir. Bunu yüzde 77,1'ile İŞKUR takip etmektedir. Cinsiyet bazında fark etmez olarak tercih yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 89,4'lük bir oranı İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Ordu'daki açık işlerin yüzde 70'i daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark Etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark Etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	78,2%	81,4%	44,2%	62,0%	92,9%	95,4%	80,6%	91,9%
Gazete-İlan vb.	9,7%	5,5%	5,7%	6,6%	7,1%	0,0%	0,0%	4,1%
İnternet-Sosyal Medya	1,2%	0,0%	4,0%	2,3%	1,2%	2,3%	4,7%	2,0%
İŞKUR Aracılığıyla	21,9%	84,4%	71,1%	63,0%	68,5%	40,9%	50,3%	58,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	2,2%	0,6%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 62 ile Akraba-Eş Dost ve yüzde 63 ile İŞKUR'dur. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin yüzde 91,9 'unda Akraba-Eş Dost ve yüzde 58'inde İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Açık işlerin yüzde 70'lik kısmı İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine aittir. Açık işlerin yüzde 70 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden memnun kalındığının bir göstergesidir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir

Açık İşlerde Aranan Beceriler

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Ordu'da 504 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada yüzde 62,9'luk oranla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise yüzde 36,2 ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha sonra sırası ile Takım Çalışmasına Uyum, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar Kullanımı, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Satış ve Pazarlama, Hesap Yapabilme ve Proje Tabanlı Çalışma ve Yabancı Dil Becerisi gelmektedir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; kadınlarda ilk sırada yüzde 43;8 ile Fiziki ve Bedensel yeterlilik, ikinci sırada yüzde 32,5 ile Bilgisayar Kullanım Bilgisi ve üçüncü olarak yüzde 24,3 ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Erkeklerde ilk sırada yüzde 67,1 oran ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sırada yer alırken ikinci olarak yüzde 56,4 ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve üçünü sırada yüzde 31,8 ile Takım Çalışması gelmektedir. Cinsiyet tercihinde bulunmayanlarda ise dikkat çekici bir durum söz konusudur. Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisini tercih edenlerin oranı yüzde 92,8 oranındadır. Buda göstermektedir ki işverenlerin çoğu işi yapan kişinin cinsiyetine değil yeterli bilgi ve becerisi olup olmadığına bakmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli beceriler incelendiğinde İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal

Hizmet Faaliyetleri ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sırada yer almaktadır. Bilgi ve iletişim sektöründe Bilgisayar kullanımı, İletişim ve İfade Yeteneği ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plandadır. Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde İletişim ve İfade Yeteneği ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sıradadır. Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme yeteneği ön plandadır.

.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarında en fazla aranan beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda yüzde 81 ile ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik özelliği aranmaktadır. Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda Bilgisayar Kullanımı özelliği işverenler tarafından ilk sırada önem arz etmektedir. Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda en önemli beceri Satış ve Pazarlama Becerisidir. Yöneticiler meslek grubunda ise üç beceri faktörü eşit düzeyde önemlidir. Bunlar İletişim ve İfade Yeteneği, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve Takım Çalışmasıdır.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 10 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olmuştur. Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 10 mesleğin 6'sında ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, 2 meslekte Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, 1 meslekte İletişim ve İfade Yeteneği, 1 meslekte Bilgisayar kullanımı ilk tercih olarak bildirilmiştir.

En fazla açık iş olan Beden İşçisi (Genel) mesleğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleğinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışması ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik; Makineci (Dikiş) mesleğinde olarak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe aranan özellikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sonuçlardan da anlaşılacağı üzere Ordu ilinde işverenler açık işlerini karşılamakta öncelikli olarak kişilerin deneyimli olmasını tercih etmektedir. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir.

Ordu genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" ikinci sırada "Fiziki ve Bedensel Yeterlilik" tir. Arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost, İŞKUR ve Özel İstihdam Bürolarını tercih eden işyerleri için en çok tercih edilen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Gazete-İlan ve İnternet-Sosyal Medya arama kanallarını tercih eden işyerlerinde ise en çok tercih edilen beceri iletişim ve ifade yeteneğidir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 62'sinin 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. 0-30 günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Yabancı Dil, ikinci beceri talebi Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) yeteneğidir. 31-89 günlük arama süresindeki tercih edilen ilk beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve 90+ gündür aranan elemanlarda talep edilen becerilerdeki ilk tercih Takım Çalışmasıdır.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Ordu'da açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Ordu'da açık işlerin yarısından çoğunda herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Grafik 16: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

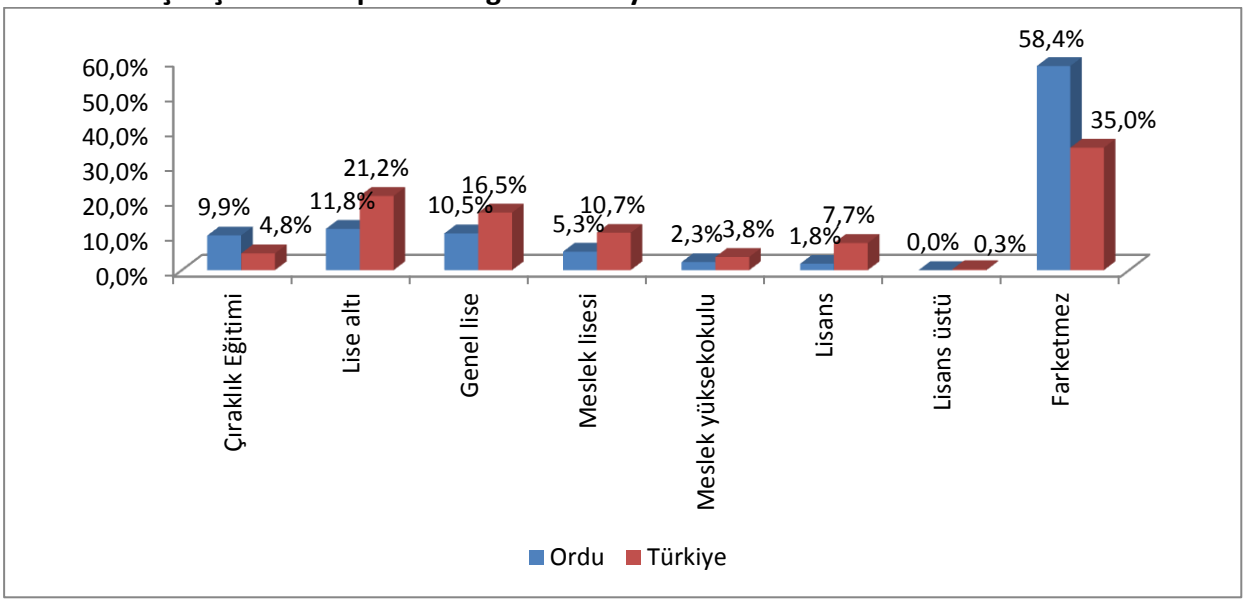

Kaynak: İPA 2015

Ordu ile Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, lise altı ve genel lise şeklinde aynıdır. Bu sıralamadan sonra farklılaşma olmaktadır. Türkiye genelinde Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam ederken Ordu'da ise Çıraklık Eğitim, Meslek Lisesi, MYO ve Lisans, şeklinde gerçekleşmiştir. Lisansüstü eğitim düzeyinde herhangi bir açık iş yoktur. Ordu ilindeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye Geneline göre düşüktür.

Hem Türkiye genelinde hem de Ordu'da en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına

baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Çıraklık Eğitimi	29,5%	0,0%	0,0%	9,9%
Lise Altı	4,2%	11,2%	18,7%	11,8%
Genel Lise	9,0%	15,7%	8,3%	10,5%
Meslek Lisesi	3,0%	9,2%	4,6%	5,3%
Meslek Yüksekokulu	1,2%	1,5%	3,8%	2,3%
Lisans	0,6%	2,3%	2,5%	1,8%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Farketmez	52,5%	60,2%	62,1%	58,4%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

Ordu'da eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti farketmez iken, eğitim düzeyi de fark etmezdir. Bu talep tüm taleplerin yüzde 39,4'ünü temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 52,5 ile fark etmez, bunu takiben yüzde 29,5 ile çıraklık eğitim olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi fark etmez olarak yüzde 60,2 ve bunu takiben yüzde 15,7 ile genel lise eğitimli talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha yüksektir. Sadece kadın eleman talep edilen açık işlerde yüzde 56,7 lise altı ve fark etmez seçeneği talep edilirken, bu oran erkeklerde yüzde 71,4'tür.

Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	MYO	Lisans	Lisans Üstü	Fark Etmez
İmalat	0,0%	18,5%	3,2%	1,6%	0,0%	0,4%	0,0%	76,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	2,0%	7,9%	37,6%	0,0%	4,0%	2,0%	0,0%	46,5%
İnşaat	53,1%	3,5%	1,2%	8,2%	3,5%	2,4%	0,0%	28,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faal.	0,0%	3,1%	12,5%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	71,9%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faal.	0,0%	0,0%	0,0%	64,3%	14,3%	14,3%	0,0%	7,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faal.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faal.	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	9,9%	11,8%	10,5%	5,3%	2,3%	1,8%	0,0%	58,4%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri, imalat, toptan ve perakende ticaret, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi fark etmez iken, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde meslek lisesi, inşaat sektöründe çıraklık eğitim, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe lisans, idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe genel lise, bilgi ve iletişim sektöründe meslek yüksek okulu ve diğer hizmet faaliyetleri sektöründe meslek lisesi ve fark etmez seçenekleridir.

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	MYO	Lisans	Lisans Üstü	Fark Etmez
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	23,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	76,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	11,0%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	88,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	46,9%	8,0%	4,0%	6,2%	0,0%	0,0%	0,0%	34,9%
Hizmet ve Satış Elemanları	2,9%	2,9%	28,7%	11,3%	2,8%	0,0%	0,0%	51,4%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	54,8%	25,9%	16,2%	0,0%	0,0%	3,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	11,6%	11,4%	13,7%	46,3%	0,0%	17,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	7,0%	56,6%	14,5%	14,4%	0,0%	0,0%	7,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	9,9%	11,8%	10,5%	5,3%	2,3%	1,8%	0,0%	58,4%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, nitelik gerektirmeyen meslekler, hizmet satış elemanları ve nitelikli tarım,

ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarında en fazla tercih edilen eğitim düzeyi farketmez olarak belirtilmiştir. Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek gruplarında en fazla tercih edilen eğitim düzeyi genel lisedir. Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda en fazla tercih edilen eğitim düzeyi çıraklık eğitim ve son olarak profesyonel meslek gruplarındaki tercih edilen eğitim düzeyi lisanstır.

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Farketmez	69,8%	5,1%	0,7%	67,5%	0,3%
Lise Altı	56,2%	0,0%	1,7%	87,9%	0,0%
Genel Lise	61,3%	26,8%	7,8%	48,3%	3,8%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Meslek Lisesi	81,0%	0,0%	0,0%	73,3%	0,0%
Meslek Yüksekokulu	73,6%	0,0%	0,0%	70,1%	0,0%
Lisans	65,8%	0,0%	43,7%	67,2%	0,0%
Genel Toplam	70,9%	5,8%	2,2%	61,5%	0,6%

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak akraba-eş-dost, İŞKUR arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Lise altı eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Genel lise, çıraklık eğitimi, meslek lisesi ve meslek yüksekokulu eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak akraba-eş-dost aracılığıyla aramaktadır. Lisans eğitim düzeyine sahip açık işlerde ise işverenler İŞKUR ve akraba-eş dost yöntemini yakın değerlerde kullanmıştır. İlgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) ile Ordu genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) benzeşmektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Farketmez	43,6%	22,5%	33,9%
Lise Altı	89,7%	0,0%	10,3%
Genel Lise	79,0%	9,6%	11,4%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%
Meslek Lisesi	84,8%	3,8%	11,4%
Meslek Yüksekokulu	70,1%	29,9%	0,0%
Lisans	89,1%	10,9%	0,0%
Genel Toplam	**62,0%**	**15,2%**	**22,8%**

Kaynak: İPA 2015

Ordu'da ilinde tüm eğitim düzeylerinde işverenler açık işlerini 0-30 gün arasında aradığını belirtmiştir. Çıraklık eğitimi düzeyinde açık işi bulunan işverenler bu açık işlerinin tamamını 0-30 gün arasında aramaktadır.

Tablo 41 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Ordu ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
İmalat	53,2%	20,3%	26,5%
İnşaat	76,4%	5,9%	17,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	71,3%	7,9%	20,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	46,9%	21,9%	31,3%
Bilgi ve İletişim	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	50,0%	50,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	92,9%	7,1%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**62,0%**	**15,2%**	**22,8%**

Kaynak: İPA 2015

İmalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, idari ve destek hizmet faaliyetleri, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde bulunan açık işler 0-30 günlük süre zarfında aranmaktadır. bilgi ve iletişim sektöründeki açık işler ise 31-89 günlük zaman diliminde aranmaktadır.

Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	78,7%	6,2%	15,1%
5-9	43,6%	23,9%	32,5%
10-14	76,0%	5,3%	18,7%
15-19	80,2%	2,2%	17,6%
20-24	78,5%	21,5%	0,0%
25+	56,9%	21,7%	21,3%
Genel Toplam	**62,0%**	**15,2%**	**22,8%**

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 5-9 yaş grubu işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 43,6'sını 0-30, yüzde 23,9'unu 31-89, yüzde 32,5'ini 90+ gündür aradığı gözlemlenmiştir. 0-4 yaş arası işyerlerinin açık işlerini doldurmakta zorlanmadığı açık işlerinin yüzde 78,7'lik kısmını 0-30 gün içerisinde aradığı görülmüştür. 15-19 yaş grubunda bulunan işyerlerinde ise 0-30 gün arası aranan açık işler yüzde 80'in üzerindedir. Açık işlerini karşılamakta zorlanan yaş grubu yüzde 21,3'lük oranla 90+ gündür eleman arayan 25+ yaş grubudur. Bunun sebebi bu yaş grubunda bulunan işyerlerinin yetişmiş kalifiye eleman talep etmesidir.

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	78,5%	14,4%	7,2%
Hizmet ve Satış Elemanları	70,1%	8,5%	21,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	28,4%	49,0%	22,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	100,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	80,7%	19,3%	0,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	83,0%	4,0%	13,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	84,0%	12,9%	3,2%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	59,8%	3,2%	37,0%
Yöneticiler	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	62,0%	15,2%	22,8%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 0-30 gün içinde aranan açık işlerin büyük çoğunluğunun büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, hizmet ve satış elemanları, profesyonel meslek mensupları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, yöneticiler sanatkârlar ve ilgili işlerde

çalışanlar meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları olmuştur. Temininde en az zorluk çekilen meslek grubu ise yöneticiler meslek grubudur.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Ordu ilindeki işyerlerinin yüzde 28,2'si eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur.

Grafik 17: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

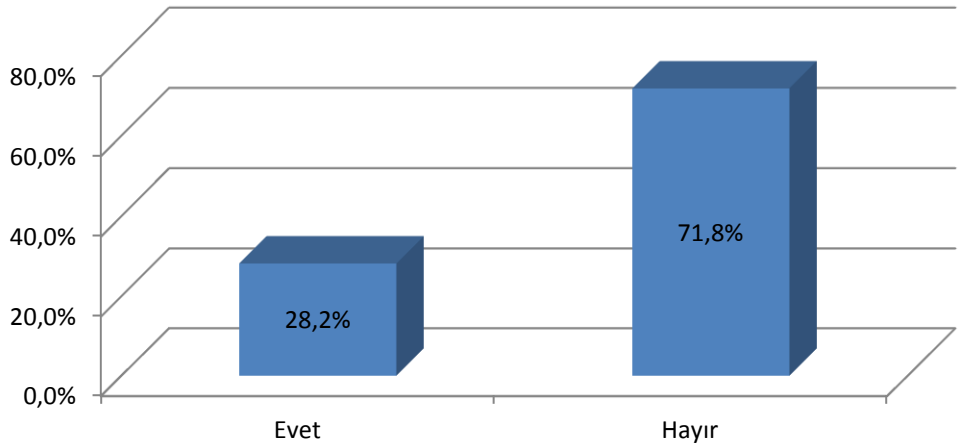

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 28,2'sinin aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Ordu ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Ordu ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Bilgi ve İletişim sektöründedir. Bu sektörü sırası ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri izlemektedir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir.

Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektörler	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Bilgi ve İletişim	9	6	66,70%	8	4	55,00%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	28	16	57,10%	27	11	40,70%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	87	39	45,30%	82	32	39,00%
İmalat	236	117	49,40%	219	84	38,40%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	3	0	0,00%	3	1	33,30%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	33	16	48,40%	30	10	33,30%
Toptan ve Perakende Ticaret	382	126	33,10%	360	112	31,10%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	31	7	23,30%	25	7	26,10%
İnşaat	270	77	28,50%	246	47	18,90%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	29	5	17,20%	24	4	18,30%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	9	5	50,00%	8	1	16,70%
Eğitim	44	14	31,80%	42	6	14,30%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	12	2	16,70%	8	1	12,50%
Ulaştırma ve Depolama	72	16	22,10%	65	6	9,40%
Su Temini; Kanalizasyon	2	0	0,00%	2	0	0,00%
Gayrimenkul Faaliyetleri	4	2	50,00%	4	0	0,00%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	6	0	0,00%	4	0	0,00%
Genel Toplam	**1257**	**448**	**35,60%**	**1157**	**326**	**28,20%**

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 100 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 8 oranında olan 122 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme durumundan ayrılmıştır

2014 yılı İPA çalışmasında Ordu'daki işyerlerinin yüzde 35,6'sın eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin yaklaşık olarak her 3 tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtilmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 7,4 puanlık bir azalışla yüzde 28,2 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında yüzde 27,2 oranında bir azalışın olmasından kaynaklanmaktadır. Bununla beraber işyeri sayısında yüzde 8 orana karşılık 100 işyerinin sayısında azalma gerçekleşmiştir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok gayrimenkul faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Geçtiğimiz sene

temininde güçlük çektiğini belirten işyerleri bu sene eleman temininde güçlük çekmediğini belirtmiştir. Farklılaşmanın devam ettiği diğer sektörler sırasıyla madencilik ve taş ocakçılığı, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, eğitim sektörleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ordu'da geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalsa da Türkiye geneli oranının üzerindedir.

Ordu'da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 740 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grupları	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	203	159
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	182	102
Hizmet ve Satış Elemanları	105	71
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	84	32
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	61	14
Profesyonel Meslek Mensupları	58	18
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	44	106
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	3	2
Yöneticiler	0	1
Genel Toplam	**740**	**504**

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 27,4'lük pay ve 203 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 24,5'lik pay ve 182 kişi ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, yüzde 14'lük pay ve 105 kişi ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde ise nitelik gerektirmeyen meslekler ayrı tutulmak üzere benzer bir sıralama söz konusudur. Temininde güçlük çekilen kişilerde olduğu gibi açık işlerde de tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu açık işlerde yüzde 31,5'lık pay ve 159 kişi ile ilk sırada yer alıyor. Ordu'da ağırlıklı olarak tekstil ve fındık firmalarının bulunması ve bu sektörde yoğun bir şekilde çalışılması söz konusu meslek grubuna olan ihtiyacı ve dolayısıyla açık işi arttırmaktadır.

Ordu ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Ordu ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 18'de beraber değerlendirilmiştir.

Grafik 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

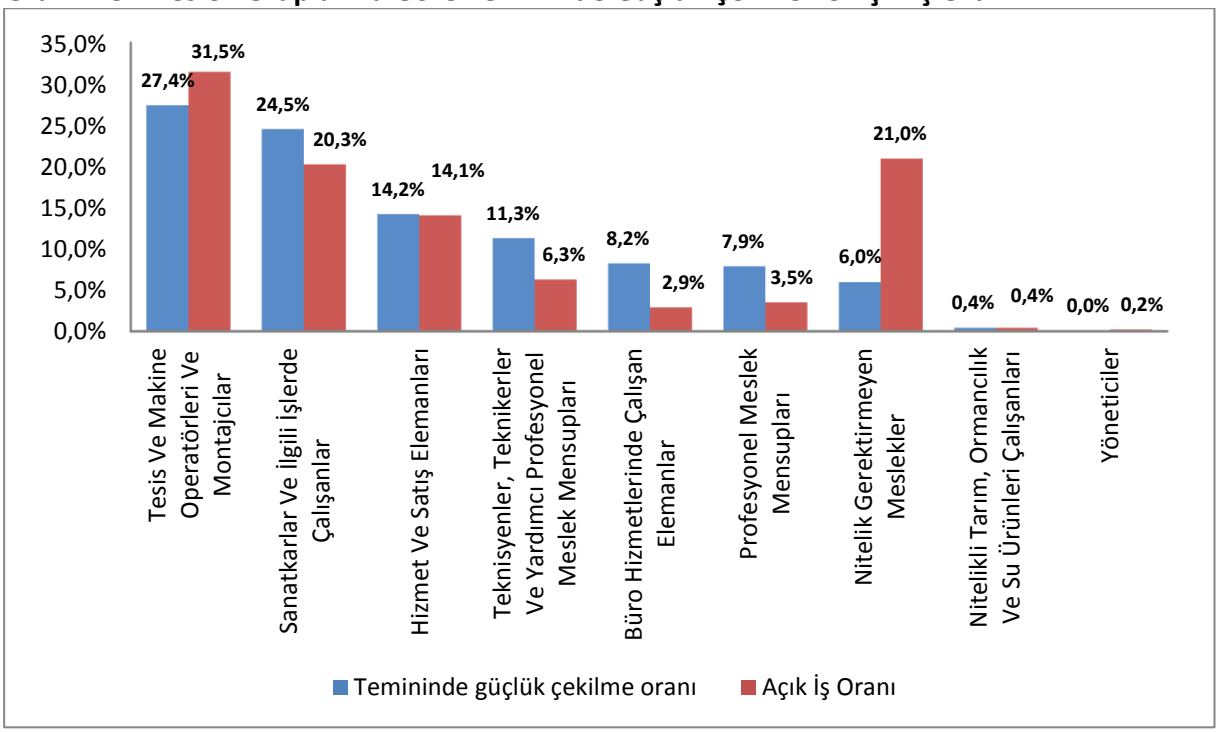

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Ordu'da Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışanların yüzde 27,4'ünün temininde güçlük çekilmektedir. 2015 İPA'da sırayı yüzde 24,5 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ve yüzde 14,2 ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları almaktadır.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Ordu'da eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Makineci (Dikiş)	11,4%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	6,4%
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	4,7%
Pazarlamacı	4,4%
Satış Danışmanı	3,9%
Garson (Servis Elemanı)	2,9%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	2,6%
Ön Muhasebeci	2,1%
Aşçı	2,0%
Diğer	59,6%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

Makineci (Dikiş) mesleği yüzde 11,4'lük payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan üçüncü meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 6 tanesi ortaktır. Makineci (dikiş), dikiş makinesi operatörü, satış danışmanı, garson (servis elemanı), ön muhasebeci, pazarlamacı meslekleri her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisindedir. Bu meslekler Ordu işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

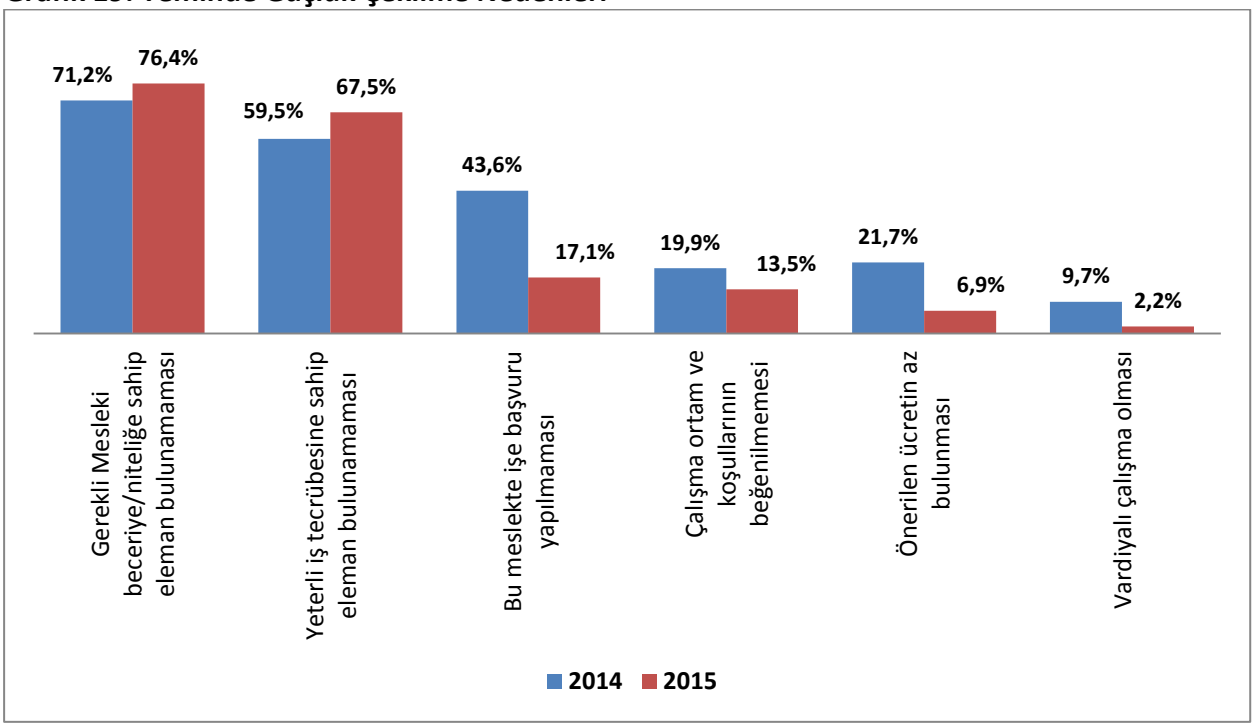

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

Nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır.

Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 43,6'sı söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 26,5 puanlık bir azalışla yüzde 17,1 işveren tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından daha çok işaretlenen nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 5,2 puanlık artışla yüzde 76,4 işveren tarafından işaretlenen " Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve 8 puanlık artışla yüzde 67,5 işveren tarafından işaretlenen "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenleridir. Bununla beraber 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 21,7'si "Önerilen Ücretin Az Bulunması" nedenini işaretlerken, bu yıl aynı neden 14,8 puanlık bir azalışla yüzde 6,9 oranında işaretlenmiştir. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

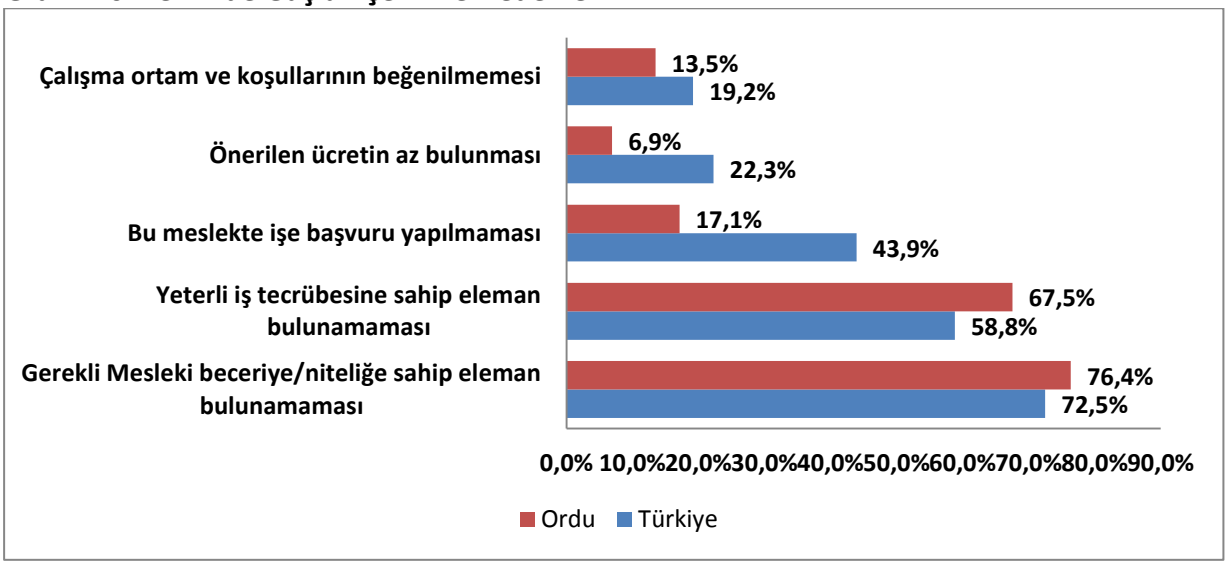

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Ordu ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Ordu'da işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Ordu'yu Türkiye geneli sıralamasından ayıran iki neden vardır. Bunlardan ilki 26,8 puanlık farkla "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" , ikincisi de, 15,4 puanlık farkla "Önerilen Ücretin Az Bulunması" nedenleridir. Söz konusu iki neden de Ordu'daki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmemektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Grafik 21: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

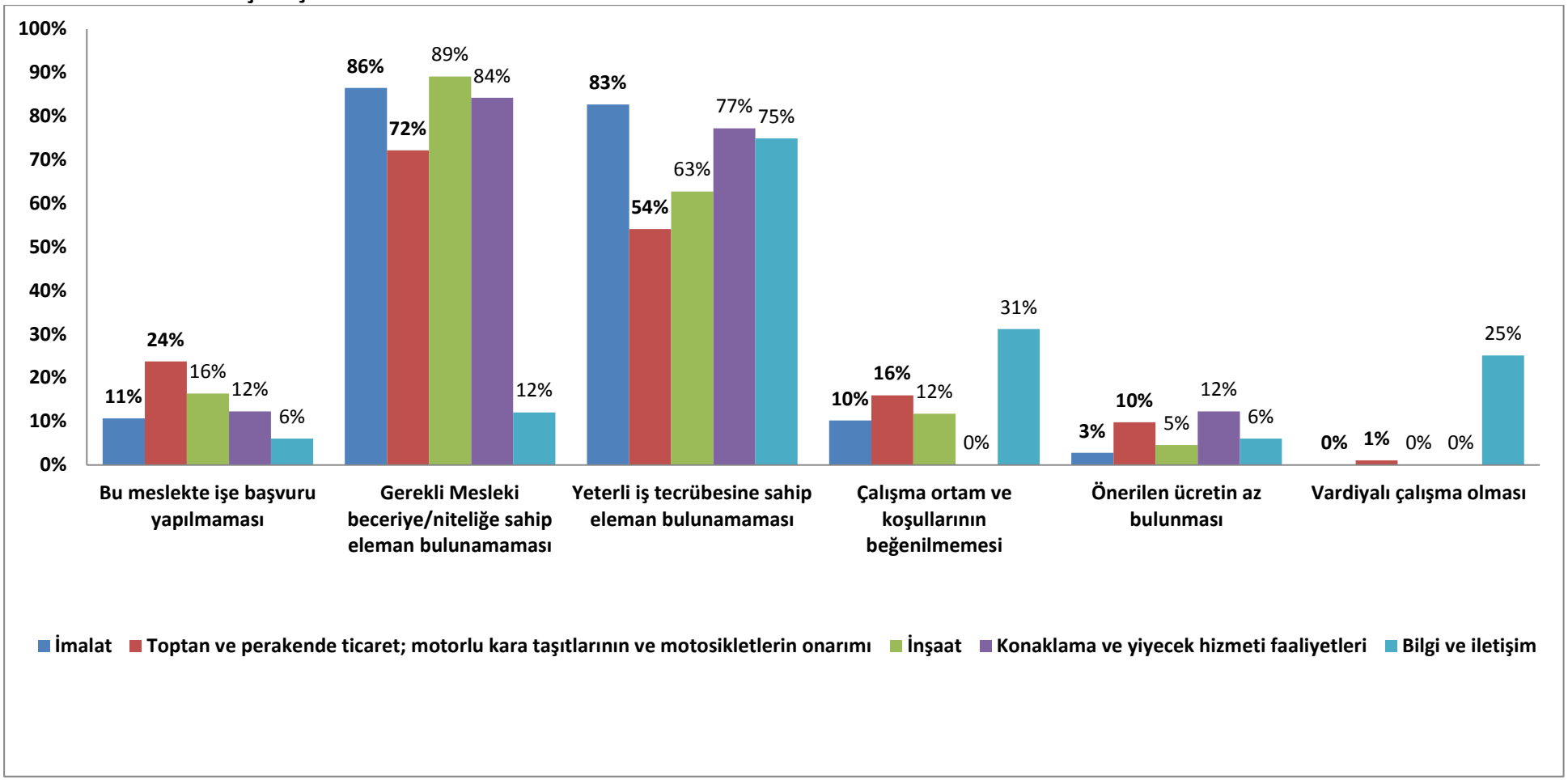

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; toptan ve perakende ticaret, imalat, inşaat ve konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörlerinde "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" nedeni ilk sırada yer almaktadır. Her dört sektörde de sırayı "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedeni takip etmektedir. Bilgi ve İletişim sektöründe ise işgücü temininde güçlük çekme nedeni olarak ilk sırada "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla "Çalışma Ortam ve Koşullarının beğenilmemesi" ve "Vardiyalı çalışma olması" nedenleri gelmektedir.

Nedenler özelinde sektörler incelendiğinde; "Önerilen Ücretin Az Bulunması" ve "Vardiyalı Çalışma Olması" nedenlerinin, özellikle İnşaat ve imalat sektörlerinde faaliyet gösteren işverenler açısından işgücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Yine "Vardiyalı Çalışma Olması" ve "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" nedenleri bilgi ve iletişim sektörü dışındaki sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinde birbirine yakın oranlarda işgücü temininde bir güçlük nedeni olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Makineci (Dikiş)	0%	96%	100%	0%	0%	0%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	0%	98%	98%	0%	0%	0%
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	0%	0%	71%	29%	0%	29%
Pazarlamacı	31%	66%	50%	9%	16%	0%
Satış Danışmanı	4%	82%	93%	11%	11%	0%
Garson (Servis Elemanı)	5%	91%	66%	10%	9%	10%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	42%	79%	58%	5%	11%	0%
Ön Muhasebeci	7%	93%	67%	7%	0%	0%
Aşçı	7%	87%	87%	0%	7%	0%
Baskı Operatörü - Tekstil	0%	100%	100%	0%	0%	0%
İnşaat Teknolojisi Teknikeri	19%	100%	81%	0%	19%	0%
Diş Protez Teknisyeni	0%	100%	100%	0%	0%	0%
Tuğla Örücü (Ateş Tuğlası)	0%	100%	100%	0%	0%	0%
Beden İşçisi (İnşaat)	0%	100%	0%	100%	0%	0%
Tuğla Ve Kiremit Kalıpçısı (Elle)	0%	100%	100%	0%	0%	0%
Seramik İmal İşçisi	0%	0%	0%	100%	0%	0%
Şoför-Yük Taşıma	44%	67%	34%	33%	0%	0%
Mermer İşçisi	11%	56%	11%	66%	44%	0%
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	0%	56%	56%	22%	0%	0%
Pide Ustası	14%	100%	100%	0%	0%	0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Makineci (Dikiş) mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması olarak yansımıştır. Bununla beraber şoför - yük taşıma, dikiş makinesi operatörü-kumaş, beden işçisi (inşaat), garson (servis elemanı) mesleklerinde eleman bulunamaması arz kaynaklı sorunlara bağlanmıştır. yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda bu mesleklerde yeterlilikleri olan tecrübeli eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir.

Makineci (Dikiş), diş protez teknisyeni, tuğla örücü (ateş tuğlası), baskı operatörü – tekstil, pide ustası mesleklerinde yüksek oranda iş tecrübesine sahip eleman bulunamamaktadır. Tecrübe kazandırma amaçlı işbaşı eğitim programları bu karşılanamama sorununu çözebilecektir.

Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Eleman Talebi	84%	86%
İEP	34%	25%
İşveren Danışmanlığı	41%	43%
Kurs	5%	4%
Mevzuat Danışmanlığı	12%	6%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre işbaşı eğitim programları, işveren danışmanlığı, işbirliği ile mesleki eğitim (Kurs) ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. Bununla beraber işgücü temininde güçlük çekmeyen işyerleri eleman temini hizmetinde 2 puanlık farkla daha fazla faydalanmaktadır.

İşgücü temininde güçlük çekme ve çekmeme durumlarına göre farklılaşmanın en çok olduğu hizmet işbaşı eğitim programlarıdır. Bu durum işverenlerin çeşitli nedenlerle bulmakta güçlük çektikleri işgücünün, İŞKUR tarafından temin edilmesi ve işi başında öğrenme imkânının sunulması anlamına gelmektedir.

Farklılaşmanın belirgin olduğu diğer bir hizmet ise İşbirliği ile Mevzuat Danışmanlığı olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük yaşayan işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre Mevzuat danışmanlığı hizmetinden daha fazla faydalandıkları görülmektedir.

Ordu ilinde işyerlerinin yüzde 28,2'si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 18'inde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 35'u eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	**TGÇM Evet**	**TGÇM Hayır**	**Genel Toplam**
Toptan ve Perakende Ticaret	33	64	97
İmalat	24	36	60
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	21	22	43
Bilgi ve İletişim	2	0	2
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2	7	9
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1	2	3
İnşaat	1	14	15
Ulaştırma ve Depolama	1	7	8
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1	1	2
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1	0	1
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	1	1
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0	2	2
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	1	1
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0	2	2
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	1	1
Genel Toplam	**86**	**160**	**247**

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 3 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; bilgi ve iletişim ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörlerinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran toptan ve perakende ticaret sektöründe yüzde 33,7, imalat sektöründe yüzde 39,9'dur. Beş sektörde ise vardiyalı çalışma yapılmasına rağmen eleman temininde güçlük çekilmemektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Grafik 22: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

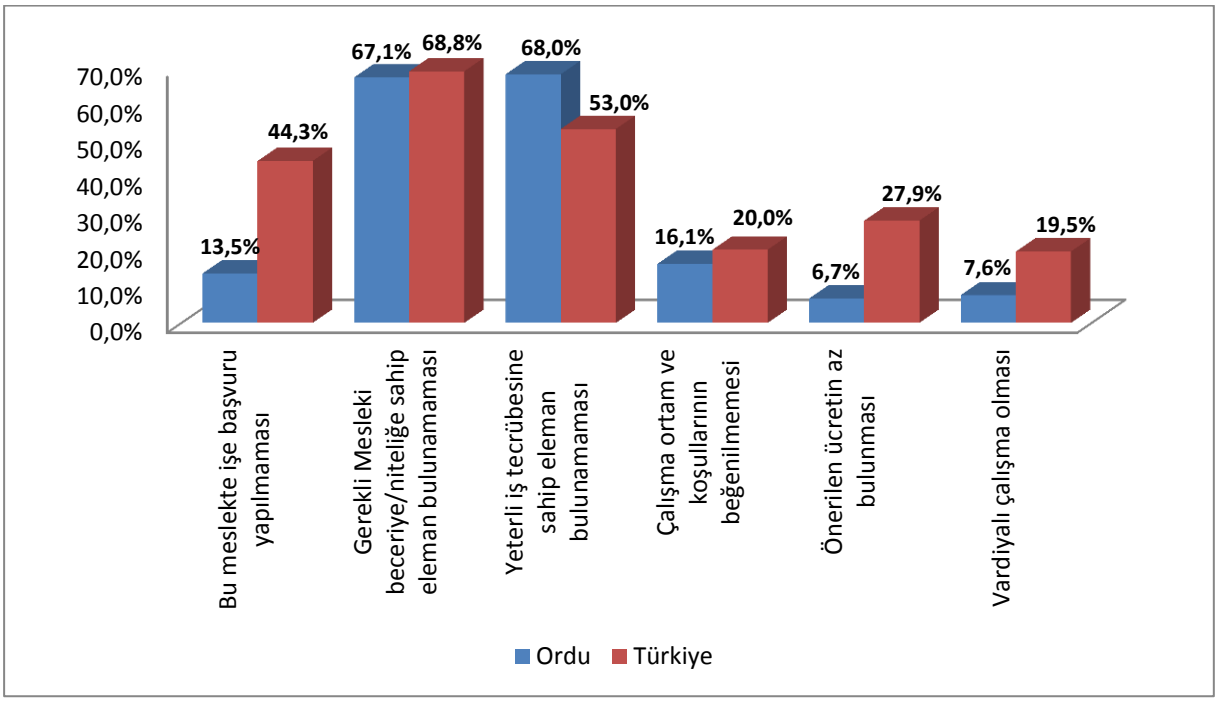

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ile Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 19,5'tur. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemdir.

Ordu ilinde işyerlerinin yüzde 28,2'si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 4,1'u ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 36'sı eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 35'tir.

Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	**TGÇM Evet**	**TGÇM Hayır**	**Genel Toplam**
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	1	1
İmalat	13	25	38
İnşaat	1	0	1
Toptan ve Perakende Ticaret	2	3	5
Ulaştırma ve Depolama	1	1	2
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0	1	1
Genel Toplam	**17**	**31**	**48**

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 3 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Ordu'da ihracat yapan işyerlerinden Madencilik ve taş ocakçılığı ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

Grafik 23: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

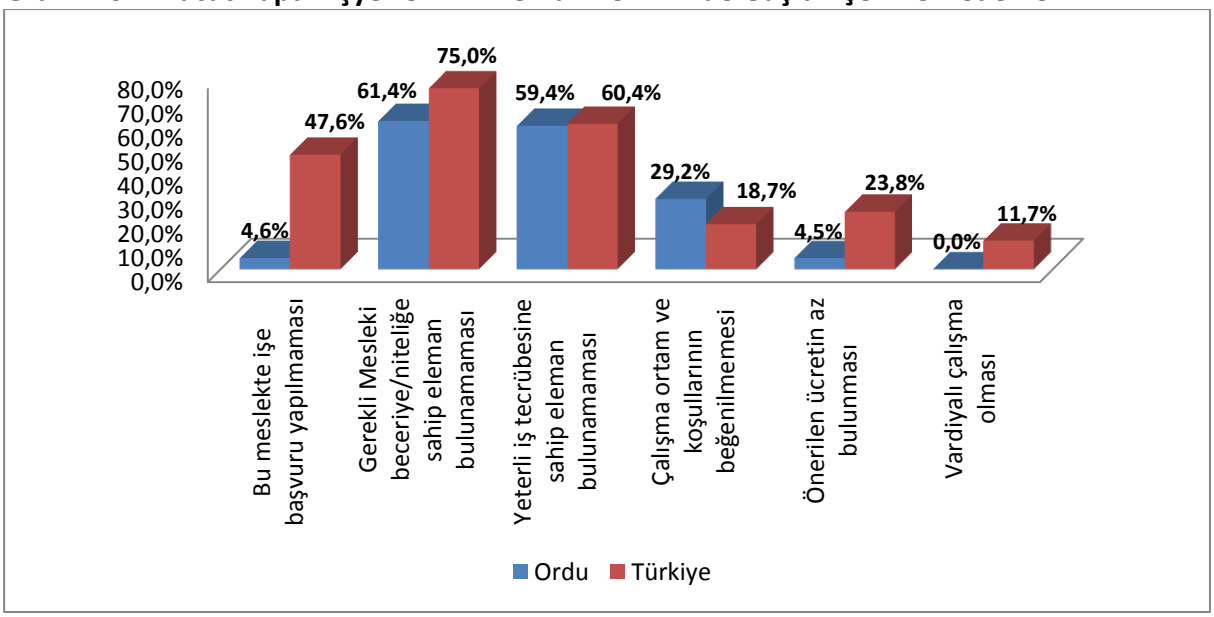

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ile çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Ordu ili sıralaması birbirine yakındır.

Ordu'da işyerlerinin yüzde 28,2'si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 5,9'unun part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 40'ı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	**TGÇM Evet**	**TGÇM Hayır**	**Genel Toplam**
İmalat	3	9	12
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	1	0	1
İnşaat	4	7	12
Toptan ve Perakende Ticaret	2	7	9
Ulaştırma ve Depolama	1	2	3
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	8	2	10
Bilgi ve İletişim	1	0	1
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	1	1
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1	0	1
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	3	4
Eğitim	1	6	7
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	3	3	6
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1	0	1
Genel Toplam	**28**	**41**	**69**

Kaynak: İPA 2015

Part- Ordu'da Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü dışında kalan part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir.

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23'te sunulmuştur

Grafik 24: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

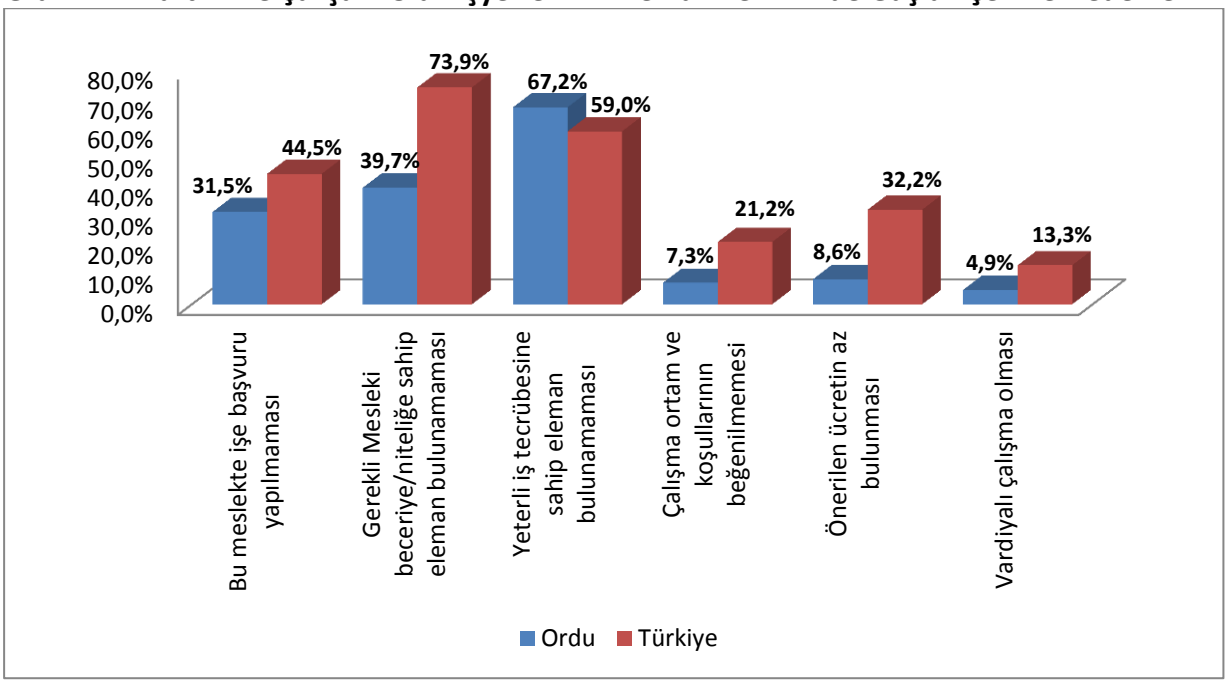

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Ordu ile Türkiye geneli sıralaması birbirine yakındır. Ordu ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde Önerilen Ücretin Düşük Bulunması oranı Türkiye geneline göre oldukça düşüktür. Part-time çalışan istenen işlerde ücretler çalışmak isteyenler için problem teşkil etmemektedir.

İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	1,6%
İhracat Yapan İşyerleri	3,9%
Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri	1,5%
Genel Toplam	4,8%

Kaynak: İPA 2015

Ordu'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 1,6 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 3,9, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 1,5 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,8'dir. İhracat yapan işyerleri kapasitelerini arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. İhracat yapan işyerlerinde Ordu ili Türkiye ortalamasının üzerinde iken diğer göstergelerde ortalamanın altındadır.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Ordu'da istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Ordu, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde Eğitim, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde istihdam azalışı beklendiği görülmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
İmalat	670	6,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	225	4,3%
İnşaat	113	2,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	40	2,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	75	5,1%
Bilgi ve İletişim	204	15,4%
Eğitim	-25	-2,5%
Ulaştırma ve Depolama	35	3,6%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	0,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	16	3,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	22	6,1%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3	1,2%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	-1	-0,8%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	2	1,9%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	-1	-3,6%
Genel Toplam	**1378**	**4,8%**

Kaynak: İPA 2015

Ordu'da idari ve destek hizmet faaliyetleri, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörleri olmak üzere üç sektör geneldeki artış beklentisine rağmen herhangi bir değişiklik beklememektedir.

Bunun yanı sıra bilgi ve iletişim sektörü yüzde 15,4 oranında 205 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 6,8'lik bir oranla bu sektörü İmalat sektörü takip etmektedir ki burada da 670 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. İmalat sektöründeki istihdam artışı beklentisi ilin bu sektörde de hacmini daha da genişletecek olduğunu göstermektedir.

Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Ordu ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha az olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam	Net İstihdam Değişimi
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	442	7,5%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	272	6,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	248	3,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	222	7,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	127	3,5%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	33	1,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	28	1,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	5	18,5%
Yöneticiler	0	0,0%
Genel Toplam	1378	4,8%

Kaynak: İPA 2015

Ordu'da meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 442 kişilik istihdam artışı beklentisiyle tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda ise yüzde 18,5 oranında nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ilk sırada olduğu görülmektedir. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar yüzde 7,5 oranında, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ise yüzde 7,0 ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

En düşük artışın beklendiği Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda ise 5 kişilik artış yüzde 18,5'lik bir dilime tekabül etmektedir. Ayrıca yöneticiler meslek grubunda hiçbir değişikliğin beklenmemesi ise dikkat çekicidir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir. Ordu'da en fazla istihdam artışı beklenen sektörlerin bilgi ve iletişim ile imalat olması meslek gruplarında kendini göstermiştir.

Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	İş Makineleri Operatörü
Beden İşçisi (İnşaat)	Tünel Kalıpçı-İnşaat
Fındık Toplama İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Satış Danışmanı	Büro Memuru (İdari İşler)
İnşaat Ustası	Diş Protez Teknikeri
Beden İşçisi (Genel)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Makineci (Dikiş)	Şantiye Şefi-İnşaat
Pazarlamacı	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Betonarme Demircisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Garson (Servis Elemanı)	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu
Tuğla Ve Kiremit Kalıpçısı (Elle)	İş Makineleri Yağcısı
Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	Röle Ölçü Aletleri Teknisyeni
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Temizlik Görevlisi
Servis Şoförü (Okul)	Elektrikçi (Genel)

Kaynak: İPA 2015

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır.

Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Garson (Servis Elemanı)
Garson (Servis Elemanı)	Beden İşçisi (Genel)	Asansör Bakım Ve Onarım İşçisi
Hemşire	Taş Yontma İşçisi	Ağır Kamyon Şoförü
Kasiyer	Duşa kabin Montajcısı	Aşçı Yardımcısı
Mermer İşçisi	Karton Ve Mukavva Kutu İmal İşçisi (Elle)	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Satış Danışmanı	Diğer Cam Kalıpçıları, Çömlekçiler Ve İlgili İşçiler	Isı Yalıtımcısı
Bodinoz Makinesi Operatörü/Ambalaj-Poşet İmalat Ustası	Püskürtmeli Kurutma (Spray Dryer) (Seramik)	Oksi-Gaz Kaynakçısı
Motosikletli Kurye	Mermer İşçisi	Servis Komisi
Püskürtmeli Kurutma (Spray Dryer) (Seramik)	Gıda Mühendisi	Aşçı
Duşa kabin Montajcısı	Endüstri Mühendisi	Motosikletli Kurye
Diğer Cam Kalıpçıları, Çömlekçiler Ve İlgili İşçiler	Gaz Altı Kaynakçısı	Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	Makine Mühendisi	Türkçe Öğretmeni
Sekreter	Elektrik-Elektronik Mühendisi	Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim
Reyon Görevlisi	Ön Muhasebeci	Pazarlamacı
Ön Muhasebeci	Pazarlamacı	Gıda Mühendisi

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Dikiş makinesi operatörü (kumaş) olmasına rağmen vardiyalı çalışma işyerlerinde ise çağrı merkezi müşteri temsilcisi mesleği ön plana çıkmıştır. Part-time çalışanı olan işyerlerinde yine farklılık göstererek garson (servis elemanı) mesleği en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Benzer şekilde net istihdam azalışı olan tüm meslekleri işyerleri özelliklerine göre sıralandığında vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde tünel kalıpçı- inşaat ve iş makineleri operatörü mesleklerinde, ihracat yapan işyerlerinde ise dokuma makineleri operatörü, son olarak part-time çalışanı olan işyerlerinde ise sırasıyla; diğer mobilya işçileri azalışı beklenen mesleklerdir.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıyacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	Fikrim Yok %	İstihdam Değişmeyecek %
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	16,7%	0,0%	50,0%	33,3%
İmalat	23,5%	3,3%	47,0%	26,2%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	33,3%	*	*	*
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	*	*	*	*
İnşaat	18,2%	3,4%	54,7%	23,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	21,8%	4,5%	40,4%	33,3%
Ulaştırma ve Depolama	9,4%	1,6%	51,6%	37,5%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	25,6%	6,1%	34,1%	34,1%
Bilgi ve İletişim	57,5%	15,0%	12,5%	15,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	12,5%	12,5%	12,5%	62,5%
Gayrimenkul Faaliyetleri	*	25,0%	50,0%	25,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	23,3%	3,3%	56,7%	16,7%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4,6%	*	72,6%	22,8%
Eğitim	16,7%	9,5%	54,8%	19,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	29,6%	3,7%	29,6%	37,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	*	*	75,0%	25,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	17,4%	*	43,5%	39,1%
Genel Toplam	**20,5%**	**4,1%**	**46,3%**	**29,1%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Ordu'daki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Ordu'daki işyerlerinin yüzde 46,3'ünün geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Ordu'da işyerlerinin yüzde 29,1'i istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Ordu ilinde her beş işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 4,1'i istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Ordu'daki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Ordu'da en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 57,5 ile bilgi ve iletişim sektörü iken en çok azalış gayrimenkul faaliyetleri sektöründe yüzde 25 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinden derlenen verilere göre bu

sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir ve hatta hiçbir değişiklik olmayacağı yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

Bunun yanı sıra yüzde 46,3 oranda diğer hizmet faaliyetleri sektörünün geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 59'da Ordu ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı Bekleyen	İstihdam Azalışı Bekleyen İşyeri	Değişmeyecek Olan İşyeri	Fikrim Yok İşyeri
İhracat Yapan İşyeri	23,2%	2,3%	19,6%	54,9%
Vardiya Yapan İşyeri	16,4%	5,4%	35,6%	42,6%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	23,8%	6,0%	23,7%	46,6%
Toplam İşyeri	20,5%	4,1%	29,1%	46,3%

Kaynak: İPA 2015

Ordu ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında hepsinin birbirinden farklı özellikler içerdiği görülmektedir. İhracat yapan işyerleri ve kısmi çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak istihdam artışı beklerken vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam azalış beklentisi oldukça yüksektir. Yine Part-time çalışanı olan ve ihracat yapan işyerlerinde çok büyük bir kesim fikri olmadığını beyan etmiştir. Ordu ilinde ihracat yapan işyerlerinin istihdam artışı konusunda daha pozitif olduğu önceki tablolarda da dile getirilmiştir.

SONUÇ

Ordu İşgücü Piyasası Analizi raporunun, 2015 yılında Ordu ilinde gerçekleştirilen Talep Araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Alan çalışması Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen Ordu'daki özel sektörde faal olan 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada Ordu'da tam sayım yöntemi ile çalışılmıştır. Yani Ordu ilindeki 10+ istihdamlı özel sektör işyerlerinin tamamı ziyaret edilmiştir. Toplamda 1322 işyeri bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 1157 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır.

Talep Araştırması, Ordu ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Ancak bu rapor çerçevesinde veri derleme ve değerlendirme anlamında yaşanan bazı sıkıntılar vardır. İşgücü talebi araştırmasının sadece 10 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-9 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır. İkinci tespit ise araştırmaya çerçevesinde görüşülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Ordu özelinde beyan edilen sadece 34393 çalışanı kapsıyor olmasıdır. 2013 yılı itibariyle Ordu ilinde işgücüne katılma oranının %52,2 olduğu aştırmanın kapsamını hayli daraltmıştır. Buna tarım sektörü, kayıt dışı sektör ve kamu sektörünün payları da eklendiğinde elde edilen verilerin sadece kısıtlı sayıda işyeri ve çalışan açısından geçerli olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yine de bu raporun sonuçlarına bu kısıtlılıklar göz önünde tutularak bakıldığında mevcut veriler ışığında bir takım değerlendirmeler ve öneriler yapmak mümkündür.

Yine arz ve talep eşleştirmeleri anlamında, yapılan eşleştirmeler sonucunda gönderilen kişilerin işveren tarafından kabul edilmemesi durumunda kabul edilmeme sebeplerinin neler olduğu bilinememektedir. İleride daha iyi işe yerleştirmeler yapılabilmesini sağlamak açısından işverenlerin gönderilen kişileri kabul etmeme sebeplerinin araştırılmasında yarar vardır.

İşgücü talebi açısından bakıldığında Ordu ili özelinde İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörlerinin hem işyeri sayısı, hem çalışan dağılımı, hem açık iş, hem işe giriş-çıkışlar, hem de gelecekte istihdam artışı anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelmesi olumlu sonuçlar yaratabilir.

Çalışma kapsamında Ordu ilinde 1049 kişilik açık iş bulunmaktadır. Buna ek olarak, Ordu'nun "açık iş oranı" % 3 olarak hesaplanmıştır. Başka bir deyişle, Ordu'da her 100 kişilik kadronun 97'si dolu 3'ü ise boş olup doldurulmaya hazırdır. Saha çalışmasında ziyaret edilen işyerlerinin % 14'ü, açık işi olduğunu belirtmiştir. Başka bir deyişle, her 50 işyerinden 7 'sinin açık işi bulunmaktadır. Açık işler için yaklaşık olarak yüzde 25 oranında asgari bir eğitim düzeyi talep edilmektedir. Açık işler için yüzde 5 oranında lise altı eğitimliler, yüzde 14 lise ve dengi eğitimler ve yüzde 6 lise üstü eğitimliler talep edilmektedir. Açık işler için talep edilen ek beceriler incelendiğinde; açık işlerin yüzde 4'ü için bilgisayar kullanımı, yüzde 4'ü için satış ve pazarlama, yüzde 2'si için proje tabanlı çalışma, yüzde 4'ü için etkin hesap yapabilme, yüzde 3'ü için sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri, yüzde 12'si için iletişim ve ifade etme, yüzde 48'i için takım çalışması becerileri, yüzde 78'i için mesleğe ilişkin yeterli bilgi ve yüzde 81'i için fiziksel yeterlilik talep edildiği tespit edilmiştir.

Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 6,6 ile İmalat sektöründe tespit edilmiştir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü yüzde 4,9 açık iş oranı ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü yüzde 3,0'lık açık iş oranı ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü yüzde 2,9 açık iş oranı ile takip etmektedir.

Ordu'da açık işlerin en fazla olduğu mesleklerin; Dikiş Makinesi Operatörü (Kumaş), Ütücü, Garson Servis Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Pazarlamacı, Mermer İşçisi, Satış Danışmanı, Reyon Görevlisi, Kasiyer, Aşçı Yardımcısı olduğu tespit edilmiştir.

Ordu İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre, işverenlerin Ordu'da ilk 6 ayda 1304 kişinin temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin % 36'sı eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Başka bir deyişle, yaklaşık her 3 işverenden 1'i işgücü piyasasında aradığı elemanı bulurken zorlanmıştır.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Dikiş Makinesi Operatörü (Kumaş), Garson Servis Elemanı, Pazarlamacı, Satış Danışmanı, Kalite

Kontrolcü-tekstil, İnşaat Elemanları Kalıpçısı, İş Makineleri Operatörü, Aşçı, Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı meslekleridir.

Ordu İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle istihdamda 2 bin 703 kişilik net artışın beklendiğini bize göstermektedir. Başka bir deyişle, işverenler bugüne kıyasla, 30 Haziran 2015 tarihinde istihdamın net olarak % 7,9 artmasını beklemektedir.

30 Haziran 2015 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; yüzde 47 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, yüzde 21 ile Gayrimenkul Faaliyetleri ve yüzde 16 ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörleri olduğu görülecektir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme programlarının özellikle de orta vadede (1 yıl) bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

Dikiş Makinesi Operatörü (kumaş), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Beden İşçisi (inşaat), Ortacı ayakçı (tekstil), İnşaat Elemanları Kalıpçısı Elle, Betonarme Demircisi, Ütücü, Sıvacı meslekleri 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir. Buna karşılık; Beden İşçisi (Genel), Şoför Yük Taşıma, Tünel Kalıpçı, İş Makineleri Yağcısı, meslekleri ise 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu mesleklerdir.

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Ordu'da istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

- İŞKUR'un işsiz kayıtlarında sayısal olarak işgücü piyasasında mevcut talebin çok üstünde olan işsizlere yönelik, onları istihdama dâhil edecek şekilde kurslar düzenlenmelidir.
- İşverenlerin nitelik gerektiren mesleklerde eleman talebine karşılık, sistemde kayıtlı iş arayanlara niteliklerini geliştirmek üzere eğitimler vererek, bu kayıtlı işgücünü işverene sunmak üzere işyeri ziyaretleri fazlalaştırılabilir.
- TR90 bölgesinde tarım sektörünün ağırlığından ötürü bu sektörde meydana gelecek olası daralma tarımdan ayrılan kesimin kente göç etmesine neden olabilir. Bu nedenle, tarım sektöründen ayrılan kişiler ve özellikle kadınlar göz önüne alınarak bu bireylerin istihdamını sağlayacak eğitim faaliyetleri düzenlenmesi de gerekmektedir.
- İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.
- Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.

- Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dâhil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.
- Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.
- Özellikle kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektöründe beklenen istihdam artışına yönelik bu sektörde faaliyet gösteren işyerleri ile yakın ilişki kurularak oluşması beklenen eleman ihtiyacını gidermek üzere eğitimler ve araştırmalar yapılmalıdır.

Ordu'daki işgücü talebini kurum vasıtasıyla karşılayabilmek için Ordu İŞKUR İl Müdürlüğü:

- İşe yerleştirme olanaklarını kamuyla paylaşmalı,
- Düzenli periyotlarla işe yerleştirmelere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikleri kamuoyuna duyurmalı,
- Kurum veri tabanında yüksek nitelikli iş arayanların oranını arttırmalıdır.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih ....:..... Telefonu :

E-Posta ....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460

KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete

ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ü}c\text{ü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}\text{ş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İ}ş siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}gücüne\ Dahil\ Olmayan\ N\ddot{u}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\ddot{u}fus - \text{İş}g\ddot{u}c\ddot{u}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\ddot{u}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\ddot{u}c\ddot{u}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ımlılık\ Oranı} = \frac{0-14\ Yaş\ Nüfus + 65\ Yaş\ ve\ üstü\ Nüfus}{15-64\ Yaş\ Nüfus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2014/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	15	1.203	28	47	29	2,3%	2,4%
İmalat	327	14.685	481	777	921	3,2%	6,3%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	5	258	2	33	46	0,8%	17,8%
İnşaat	439	7.066	126	466	566	1,8%	8,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	403	8.100	313	486	466	3,7%	5,7%
Ulaştırma ve Depolama	64	3.397	64	94	39	1,8%	1,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	195	7.524	430	495	201	5,4%	2,7%
Bilgi ve İletişim	4	121	2	12	1	1,6%	0,8%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	15	218	1	2	21	0,5%	9,6%
Gayrimenkul Faaliyetleri	21	283	29	28	19	9,2%	6,6%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	63	553	38	115	48	6,5%	8,7%
İdari ve Destek Hizmetleri	55	2.063	103	121	228	4,7%	11,0%
Eğitim	89	2.192	26	57	-25	1,2%	-1,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	47	1.740	95	97	137	5,2%	7,9%
Kültür, Sanat ve Spor	6	66			8	0,0%	12,7%
Diğer Hizmetler	76	689	33	33	28	4,6%	4,0%
Genel Toplam	**1.825**	**50.164**	**1.771**	**2.865**	**2.732**	**3,4%**	**5,4%**

EK:5 2-9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi

istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Ordu ilinde 52 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 40 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 40 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Ordu ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 40 işyerine soru kâğıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin yaklaşık yarısı Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörlerindedir.

Tablo 5 İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve perakende ticaret	14	25	8	33
İnşaat	7	38	4	42
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	4	4	8
Ulaştırma ve depolama	4	18	0	18
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3	5	4	9
Diğer hizmet faaliyetleri	2	9	0	9
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	2	1	3
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1	0	2	2
İmalat	1	4	0	4
Bilgi ve iletişim	1	3	1	4
Toplam	40	108	24	132

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 17 sektörün 10 tanesinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 132 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yaklaşık yüzde 18,2'si kadın, yüzde 81,8'i erkektir. En fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olmasına rağmen en fazla çalışan İnşaat sektöründedir.

40 işyerinden 3 tanesinde 4 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. Açık iş olan meslekler ise Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren), Elektronik Teknisyeni, Ön Düzen Ve Balans Ayarcısıdır.

Toplamda 6 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen meslekler Elektronik Teknisyeni, Sigortacılık Meslek Elemanı, Sigorta Satış Temsilcisi-Sağlık, Hayat, Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı, Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren)dır.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 33,3 Bu meslekte işe başvuru yapılmaması, Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, yüzde 16,7 oranında Önerilen ücretin az bulunmasıdır. Vardiyalı çalışma olması teminde güçlük çekilme nedeni olarak belirtilmemiştir.

Ordu ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra toplamda artacağı tahmin edilmiştir. İstihdamın yüzde 2,3 oranında artacağı öngörülmüştür.

Tablo 2 İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Sigortacılık Meslek Elemanı	2	Servis Şoförü (Okul)	4
Sigorta Aracısı	1	Ön Muhasebeci	1
Eczane Hizmetleri Teknikeri	1	Ön Düzen Ve Balans Ayarcısı	1
Satış Danışmanı	1		
Sigorta Satış Temsilcisi-Sağlık, Hayat	1		
Kapalı Depo Görevlisi	1		
Muhasebeci	1		
Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı	1		

Kaynak: İPA 2015

Ordu ilinde genel olarak 3 kişilik bir istihdam artışı beklemektedir. En çok artış Sigortacılık Meslek Elemanı mesleğindedir.

İŞKUR